

මිනිසුන් පාපක්‍රියා වලින් ප්‍රමෝදයට පත්වන්නේ ඇයි ?

- හේතුව දිට්ඨි

<http://puredhamma.net/abhidhamma/why-do-people-enjoy-immoral-deeds-ditthi-is-key/>

1. පාපක්‍රියාවක් හෝ ආචාර සම්පන්න නොවන දෙයක් කළ විට අප බොහෝ දෙනෙක් අපහසුතාවයට පත්වේ. නිදසුනක් වශයෙන් මම කුඩා කළ විස්කෝතුවක් හෝ සිනිබෝලයක් සොරෙන් ගත් විට හද ගැස්ම වැඩුව හැටි මට මතකය. අප කෝපයට පත්වූ විටක හද ගැස්ම වැඩිවන අයුරු සහ මුළු ගතම ආතතියට පත්වන බව දනිමු. ඉන් එකක්වත් ප්‍රසන්න අවස්ථාවන් නොවේ.

එහෙයින් පාපක්‍රියා සාමාන්‍යයෙන් යමෙක් අපහසුවට පත් කෙරේ, එසේම ඉතා දුෂ්ට ක්‍රියාවක් නම් හෙතෙම ගින්නෙන් දැවෙන්නා මෙන් දැනේ. මෙය පාලියෙන් සහ සිංහලෙන් “නාප” යනුවෙන් හැඳින්වේ. *සනිපට්ඨාන සූත්‍රයේ* “අනාපි සම්පජානෝ” යනු එවැනි පාපක්‍රියා මගහැරිය හැකි මනෝ විභිතියක් ඇති යන්නයි. “සනිපට්ඨාන සූත්‍ර - ව්‍යුහය” කියවන්න. යමෙක් අයහපත් ක්‍රියාවන්ගෙන් අතුව සිටිනවිට හදවත “නිවේ”, මෙයයි නිබ්බාන හෝ නිවන හෝ නිවීම (නිවී යාම).

2. අපගේ මනසෙහි සිතිවිල්ලක් හට ගත් විට (අදාල යමක් දැකීමෙන් හෝ ඇසීමෙන්) ඒ අනුව ක්‍රියා කිරීමට ස්වයංක්‍රියවම තීරණය වන්නේ අපගේ “ගති” අනුවය .

අප මහ මග ඇවිද යන විට “සතුරු පුද්ගලයෙක්” අපගේ දර්ශන පථයට පිවිසියේ නම් එම පුද්ගලයා කෙතරම් පසම්බුදු දැයි අප සංජානනය කරන ආකාරයට හදවතෙහි නාපය ගෙන දෙන කෂණික ද්වේෂ සිතිවිලි පහල වේ. මෙහිදී අපගේ සිතිවිලි වල ප්‍රමුඛත්වය ගන්නේ “ද්වේෂ ” වේනසික ය. ස්වයංක්‍රියව යමෙකුගේ මනසෙහි හට ගන්නා එම සිතිවිලි වලට හේතුව ඔහුගේ ප්‍රබලවූ “ගති” වේ. සමහර විට ඒවා “අසංකාරික චිත්ත” වශයෙන් නම් කෙරේ.

අනෙක් අවස්ථාවලදී, පාපක්‍රියා කිරීමට යමෙක් මැලිවිය හැක, එහෙත් බොහෝ සිතා බලා හෝ අන් අයගේ පෙලඹවීම නිසා එය සිදුකළේ නම් එවන් සිතිවිලි සසංකාරික වින්ත වශයෙන් හඳුන්වයි. මම කුඩා කළ විස්කෝතු සොරා ගැනීමට සිතමින් සිටියදී මගේ සොහොයුරුන්ගේ පෙලඹවීම නිසා එය සොරා ගත්තේ නම් හෝ මගේම උවමනාවට ආශාව මැඩ පවත්වා ගත නොහැකිව එය සිදු කළා නම් එය සසංකාරික වින්ත වනු ඇත.

වෙනත් නිදසුනක් ගනිමු; අප යම් වටිනා දෙයක් සඳහා තරග කරණා විට වඩාත් ප්‍රබල දැඩි “ ලෝභ” යක් අපගේ මනසෙහි පැවතිය හැක. මෙහි උවමනාව එය තමා සතු කර ගැනීම පමණක්ම නොව අන් කෙනෙකුට එය ලැබෙනවාටද අකැමතිය. ඉහත සඳහන් කළ රාග සණයට අයත් මා කුඩා කළ විස්කෝතු සොරා ගැනීම හා සංසන්දනය කළ විට මෙහි හඳුනාගත හැකි ගිණි වඩාත් කැපී පෙනේ. එම නිසා හොඳ මෙන්ම නරක සිතිවිලි වලද ප්‍රබලත්වයෙහි නොයෙක් මට්ටම් ඇත.

කලාතුරකින් මෙවන් අයහපත් දෙයක් අප කලත්, එවැන්නක් කිරීම නුසුදුසුයයි අපට දැනේ (වැටහේ). පාපක්‍රියාව ප්‍රබල වන තරමටම එම දැනීමද ප්‍රබලය.

3.එහෙත් සමහර පුද්ගලයින් පාපක්‍රියා කර ඉන් සතුටට පත්වේ. සමහරු පිහියා ඇතිමි නිසා මරණයට පත්වූන අවස්ථාවල දහ වරක් හෝ සියක් වරක් පිහියෙන් ඇනුම් කා තිබූ බව අප අසා ඇත. පිහියෙන් ඇන්න තැනැත්තා එය සිදු කිරීමෙන් ඡතුටට පත්වූ බවක් පෙනේ, මිනිසෙක් මරා දැමීමට එතරම් වරක් ඇතිමට අවශ්‍ය නැත. මෙය පිළිකුල් සහගත දුර්ලභ සිද්ධියක් බවට අප සැම එකඟ වේ. එවන් සිතිවිල්ලක් පවා තැනිගන්වන සුළුය.

එහෙත් බොහෝ අපට සාමාන්‍ය යයි සිතෙන මේවායේ සෞම්‍ය ආකාර ඇත. සටනකදී සමහරු අන් අය වේදනාවට පත්වන අයුරු බලා සතුටට පත්වේ. සිහිනැතිව බීම වැටුන ප්‍රතිවාදියාට පවා පහර දෙන පිංතූර අප දැක ඇත්තෙමු. ඡතුන්ට හිංසා කරන විට මෙය නිතර දක්නට ලැබේ. බොහෝ දෙනෙක් “ කුකුල් පොර බලා සතුටු වේ”. වඩාත් සුලභ සිදුවීමක් වන මාළු බැමේදී බිලි කොක්කක ඇමිනි වේදනාවෙන් සැලෙන මාළුවා හෝ නුස්ම සඳහා ජගලය නැතිව ගැහෙන මාළුවා බොහෝ දෙනෙකුට නොපෙනේ. මොවුන් දුෂ්ට අය නොවේ, එහෙත් ඔවුන්ගේ නිරිසන් සතුන් ගැන ඇති ආකල්පය නිරිසන් සතුන් සපීචි නොවනවායයි යන තෙක්ම පිරිහී ඇත.

4.වින්දන හා ආශාවන් ජනනය කිරීමෙහි ලා වැදගත් භූමිකාවක් දිට්ඨි හෝ “සාවද්‍ය දැක්මට” ඇත. සතුන් මැරීම ක්‍රියාවක් නොවේ යයි අපට උගන්වා තිබුණි නම් එවැන්නක් කිරීමේදී අපහසු තාවයට පත්වන්නේ නැත. මිනිසුන් මාළු බෑම හෝ සතුන් දඩයම් කිරීම විනෝද ක්‍රියාවක් සේ සලකන්නේ ඔවුහු මාළු හෝ මුවන් මැරීම පාපයක් සේ නොසලකන හෙයිනි.

මාළු බාද්දි හෝ සතුන් දඩයම් කරද්දි ඔවුනට හදෙනි සතුටක් මිස නාපයක් ගින්නක් නොදැනේ.මෙය එක් ආගමකට සීමා වූ දෙයක්ද නොවේ.මාළු බෑම හෝ සතුන් දඩයම් කිරීම විනෝද ක්‍රියාවක් සේ සලකන බොහෝ “බෞද්ධයින් ” මම දනිමි. අනෙක් අතට මත් පැන් පානය දස අකුසලයන්ගෙන් එකක් නොවුවත් බොහෝ “බෞද්ධයින් ” මත් පැන් පානය පාපක්‍රියාවන් සේ සලකයි (අධික මත් පැන් පානය නිසා පාපාක්‍රියාවන් වල නිරත වීම වැඩි වේ . යමෙකුගේ දිට්ඨි අනුව එය වෙනස් වේ.

ඉන්ද්‍රියාවේ සමහර පෙදෙස්වල සමහර ආගමික කොටස් විශේෂිත නදියක නෑමෙන් පවි සෝදා හැරිය හැකියයි විශ්වාස කරයි. එහෙත් නදියෙහි ඉන්නා මසුන් මුලු ජීවිත කාලයම එම ගංගාවේ දිවි ගෙවන නිසා සියලු පවි කම් වලින් තොර විය යුතුය. එවන් පෙනුමට අනර්ථකාරී නොවන සාවද්‍ය දිට්ඨියක් වුවත් මනස ආවරණය කර මනස යථාර්ථය දැකීම වලකා ලයි. ගැටළුව වන්නේ සැබවටම එවන් විශ්වාසයක අර්ථවත් බවක් ඇත්දැයි පරීක්ෂාවට ලක් නොකොට පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට එවන් දිට්ඨි ව්‍යාප්ති වීමයි.

5. දිට්ඨි යනු ප්‍රධාන අයහපත් චේතසිකයකි, එසේම ප්‍රති විරුද්ධ සම්මා දිට්ඨි හෝ පංශු (බුද්ධි) අවශ්‍යයෙන්ම “යහපත් චේතසිකයකි”. වැදගත් කරුණ වන්නේ යහපත් සහ අයහපත් චේතසික මිශ්‍ර වන්නේ නැති බවයි. සිතිවිල්ලක් එක්කෝ යහපත් නැත්නම් අයහපත්. යහපත් සිතිවිල්ලක අලෝභ, අද්වේෂ, දයාව වැනි යහපත් චේතසික එකක් හෝ වැඩි ගනනක් පැවතිය හැක. අයහපත් සිතිවිල්ලක ලෝභ, ද්වේෂ, වැරැදිකිරීමට බය සහ ලැජ්ජාව නැතිකම, වැනි අයහපත් චේතසික එකක් හෝ වැඩි ගනනක් පැවතිය හැක.

6. චේතසික ප්‍රීති යනු ප්‍රමෝධයයි එය කුසල හෝ අකුසල සිතිවිලි යන දෙකම ආශ්‍රිතව ඇතිවිය හැක. ඡන්ද (කැමැත්ත) සහ විරිය (වෑයම) චේතසික සම්බන්ධයෙන්ද එය සත්‍යය. මෙම චේතසික තුන කුසල හෝ අකුසල සිතිවිලි හා හටගන්නා “විශේෂ ” චේතසික සේ හඳුන්වන චේතසික සයට අඩංගුය, “චේතසික (මනෝ සාධක) ” කියවන්න.

එහෙයින් යමෙක් මසුන් හෝ අනෙක් නිරිසන් සතුන් මැරීම පාපාක්‍රියාවක් සේ නොසලකා එය මතු ජීවිත වලදී නරක ඵල විපාක දේශයි නොසිතන්නේ නම්, එවන් දිට්ඨියක් සහිත පුද්ගලයෙකුට මසුන් මැරීමෙන්/ දුඩයම් කිරීමෙන් ප්‍රීතියට පත්විය හැක, එයට කැමැත්තක් (ඡන්ද) ඇතිවේ, උනන්දුවෙන් ඒ සඳහා සැලසුම් කරයි (විරිය).

අනෙක් අතට යමෙක් සම්මා දිට්ඨි යෙන් යුක්ත නම් එවැනි ක්‍රියාවන් කිරීමෙහිදී අපහසුතාවයකට පත්වේ, එයට කැමැත්තක් නැත, එවැනි දෙ කිරීමට ව්‍යායාමයක් නොකරයි. හෙතෙම ප්‍රීතියට පත්වන්නේ යහපත් චේතසික සහිත සිතිවිල්ලෙන් යුතුව කරන්නාවූ දෙයිනි. එසේම එම කටයුතු සඳහා ඡන්ද හා විරිය ද පවතී.

7. පාපක්‍රියාවන් කිරීමට අපහසුතාවයක් නොමැති වන බෝහෝ “මිච්චා දිට්ඨි ” වර්ග ඇත.

බුද්ධ ධම්ම යෙහි දිට්ඨි යන පදය යෙදුනේ විශේෂයෙන් “මිච්චා දිට්ඨි ” හෝ සාවද්‍ය දැක්ම සඳහායි. ප්‍රතිවිරුද්ධ පදය වන්නේ “ සම්මා දිට්ඨි ” හෝ පඤ (බුද්ධි).

සමහර පුද්ගලයින්ට අනෙක් මනුෂ්‍යයින් නම ආගම විශ්වාස නොකරණ අය මරා දැමීමට කිසි ගැටළුවක් නැත. ඔවුන්ගේ මුළු ජීවිත කාලය පුරාම උගන්වා ඇත්තේ එය ස්වර්ගයට යන මාර්ගය නිරාවරණය කර දෙන යහපත් දෙයක් බවය. කුඩා කළ සිටම ආරම්භ කර සමහර අයහපත් දේ පිළිගත හැකි දේ සේ මනස සලකන තත්වයට ගෙන ඒමට හැකිවීම ඇත්තෙන්ම විස්මයජනකයි. මෙය (brain washing) දරණ අදහස් වෙනස් කොට වෙනත් අදහස් කැවීම සේ සැලකේ. එහෙයින් “ දිට්ඨි ” වෙනස් කිරීම ඉතාමත් අපහසු දෙයකි.

මෙම ක්‍රියාවල දෙපැත්තම විචාරශීලීව දැකීම වැදගත්ය. යමෙකුට මිනිසුන් ඝාතනය කර ස්වර්ගයට යා හැකි යයි යන කියමන අර්ථවත්ද? යමෙකුගේ පොරොන්දුවක් හැර

එම ප්‍රකාශයෙහි සත්‍යයක් තිබේද? යම් ධර්මයක් විශ්වාසනොකරන්නන් ඝාතනයට ලක්කර ස්වර්ගයට යා හැක්කේ කෙසේදැයි පහදා දිය හැකි ආගමක්/ධර්මයක් තිබේද?

වැදගත්ම ගැටළුව වන්නේ මනුෂ්‍යයාගේ මනස පහසුම මාර්ගය ගැනීමයි. යම් මතභේදයකට පාදකවූ කරුණු ගැඹුරෙන් විමසා බලා වඩාත් ප්‍රඥාගෝචර ස්ථාවරයකට එලඹීමට වඩා තමා දරන්නාවූ මතය තහවුරු කිරීම පහසුය. එහෙත් පරිකල්පනය කළ නොහැකි තරම් කාලයක් පුරා පැවතිය හැකි ආදිනව ගැන යමෙක් මැනවින් සැලකිල්ලට ගත යුතුය.

8. සමහර මනුෂ්‍ය ඝාතනයෙන් සතුටක් ලබයි, එවැනි අයට අන්තයට ගිය මෝන චේතසික ඇත, ඔවුහු සදාචාරාත්මක වශයෙන් අන්ධය.

එවන් ඝාතන කර යමෙක් රාත්‍රියේ සුව නින්දක් ලබන්නේ කෙසේදැයි අප බොහෝ දෙනෙකුට අවබෝධ කර ගත නොහැකිවුවත් විකෘති මනසක් ඇති එවන් ඝාතකයින් සුවසේ තිදයි. පොල්පොටි සහ හිට්ලර් වැනි අය වසර ගනනාවක් තිස්සේ කෘර මනුෂ්‍ය ඝාතන කළ අයය. ඔවුන්ගේ දිවිදීයට අනුව නම් ඒවා කළ යුතු නිවරදි දේය, එසේම බොහෝ අන් අයත් එම දිවිදීයම අනුගමනය කළහ.

9. දිවිදී අත්හැර දමා සම්මා දිවිදී වැළඳ ගැනීම ලෝකික අෂ්ටාංගික මගෙහි පළමු පියවරද ඉන් පසුව ලෝකෝත්තර අෂ්ටාංගික මගද වන්නේ එහෙයිනි. **“බුද්ධ ධර්මයෙහි අනුපම වන්නේ කුමක්ද?”** කියවන්න.

යමෙක් වැරදි දිවිදී ය නිසා කරන්නාවූ සදාචාරාත්මක නොවන දේ කරන්නේ එම වැරදි දිවිදී නිසා යයි හෙතෙම අවබෝධ කර නොගනී එහෙයිනි වැරදි දිවිදී යක් තිබීම අනිශ්චිත හයංකාරය. එවන් දිවිදී ඉවත් කර ගත හැක්කේ බුද්ධ ධර්ම හැදෑරීමෙන් පමනි. යමෙක් සෝවාන් වන්නේ එවන් වැරදි දිවිදී සහ සංජානනය අත්හැර දැමීමෙන්ය. සොනාපන්න අවධියේදී අත්හැර දමන සංයෝජන තුන එනම් **සක්කාය දිවිදී, විචිකිච්චා, සීලබ්බත පරාමාස** යන සියල්ල හටගන්නේ **මිච්චා දිවිදී** නිසාය.

10. සියලු සදාචාරාන්මක විරෝධී පාප කම්ම සිදුකරන්නේ අකුසල චිත්ත 12 කින්ය: 8ක් ලෝභ පදනම් කරගෙන වන අතර දෙකක් පටිස (අකැමැත්ත)සහ දෙකක් මෝහ පාදකවය.

සියලු අපායගාමී ක්‍රියා කරනු ලබන්නේ පළමු ලෝභ චිත්ත සතර සහ විචිකිච්චා චිත්ත සහිතවය. **“අකුසල චිත්ත සහ අකුසල විපාක චිත්ත ”** කියවන්න.

එම මුල් අකුසල චිත්ත සතර නම් “ දිට්ඨි සම්පයුත්ත ” හෝ “වැරදි දැක්මෙන් කළ” චිත්තය. චේතසික විචිකිච්චා හට ගන්නේත් ලෝකයේ යථා තත්ත්වය එනම් අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ථ ගැන නොදැනීම නිසාය. එහෙයින් සොනාපන්න අවධියේදී අනභරිත සියලු අකුසල චිත්ත පහම හට ගන්නේ මිච්චා දිට්ඨි එනම් ලෝකය ගැන ඇති වැරදි අවබෝධය නිසාය.

11. යමෙක් අකුසල ක්‍රියාවක් කරද්දී එය අකුසලයක් සේ විශ්වාස නොකරයි නම්, එවිට හෙතෙම එය ප්‍රීති, ඡන්ද සහ විරිය යුක්තව කරයි, එනම් ප්‍රමෝධයෙන් , ආශාවෙන් සහ ප්‍රමෝධයෙන් යුතුව එය සාර්ථක කර ගැනීමට වෘයම් කරයි.

Ignorantia juris non excusat යන ලතින් වැකි කඩ අනුව ඇත්තෙන්ම නීතිය නොදැනීම නිදහසට කරැනක් නොවේ. එය බුද්ධ ධම්මයෙහි සඳහන් ස්වභාවික නියමයන්ට අනුවද සත්‍යය.

බුද්ධ ධම්මයට අනුව ප්‍රමෝධයෙන් යුතුව කළ පාපක්‍රියා වඩාත් බරපතළ විපාක දේ. මුල් ලෝභ චිත්ත 4 අතුරෙන්, ප්‍රමෝධයෙන් යුතුව කළ පාපක්‍රියා: **සෝමනස්ස සහගත දිට්ඨි සම්පයුත්ත චිත්ත, සෝමනස්ස සහගත දිට්ඨි සම්පයුත්ත සසංකාරික චිත්ත** වඩාත් බරපතළ විපාක දෙන්නේ එහෙයෙනි.මෙහි අදහස, ගති හේතු කොට ගෙන **ප්‍රමෝධයෙන් යුතුව සහ වැරදි දැක්මෙන් සිදු කළ පාපක්‍රියා** සහ අන් කරැනු හේතුකොට පෙලඹවීම මත ප්‍රමෝධයෙන් යුතුව සහ වැරදි දැක්මෙන් සිදු කළ පාපක්‍රියා යන්නයි. ස්වයංක්‍රීයවම සිදුවන හෙයින් පළමු ක්‍රියාව හරකම ප්‍රබල විපාක සිහන වන අතර දෙවැන්න පෙලඹවීමෙන් සිදුකළ හෙයින් ප්‍රබලත්වයෙන් හෝ ජවනයෙන් අඩුය.

12. එහෙයින් සමහර පාපක්‍රියා ප්‍රමෝදයෙන් යුතුව වඩාත් ප්‍රබල නරක ආදිනව ගෙන දෙන ආකාරයෙන් කරන්නේ සාවද්‍ය දිවි ක්‍රියාය. එහෙයින් ධර්ම භාදුරා අවබෝධ කර ගැනීම ඉන් වැදගත්ය.

“මාගේ දහම මින් පෙර ලෝකය දැන සිටියේ නැතැයි ”බුදුන්වහන්සේ වදාළ ලෙසම බුද්ධ ධර්ම නොදැන පාපක්‍රියා මොනවාද යහපත් දේ මොනවාදැයි නිශ්චිතව තේරුම් ගත නොහැක.

එහෙත්, මනුෂ්‍යයන් වශයෙන් දළ වශයෙන් හොඳ නරක වෙන් කර ගැනීමේ සහස් හැකියාවක් අපට ඇත. ඒ පෙර භවයන්ගෙන් ලත් දැනීමයි. එහෙත් අප හැඳි වැඩුන පරිසරයෙන් උකහා ගත් වැරදි දැක්ම හෝ මිච්ඡා දිවි ක්‍රියා හෝ දිවි ක්‍රියා පැවතිය හැක.

කුඩා දරුවන් යහපත් පුද්ගලයින් සේ හදා වඩා ගැනීම සහ ඔවුන් යහපත් අය ඇසුරට යොමු කිරීම වැදගත් වන්නේ එහෙයිනි. ළමා විදේදී උගන්නා පුරුදු ආයාසයන් වෙනස් නොකළහොත් ජීවිත කාලයේම පවතී.

යමෙකුගේ දිවි ක්‍රියා අන් අයෙකුගේ දිවි ක්‍රියාවට වඩා වෙනස් නිසා දීර්ඝ කාලීන වශයෙන් පවත්වා නොගත යුතු වැරදි දිවි ක්‍රියා මොනවාදැයි වෙන්කර හඳුනා ගැනීම ඉතා වැදගත් වේ.බොහෝ දෙනෙක් පුනරුත්පත්තිය පිළි නොගනී. එහෙත් බුද්ධ දේශනාවට අනුව එය මතු භවයන්හි අයහපත් ආදිනව ගෙන දෙන්නාවූ මිච්ඡා දිවි ක්‍රියා යකි. සාක්ෂි විමසා බලානමා විසින්ම තීරණයක් ගත යුතුය. “පුනර්භවයට සාක්ෂි” විමසා බැලීමට අමතරව “ ජීවිතයේ විප්‍රකාර බව සහ “යහපත් පුනර්භවයක් සඳහා මාර්ගය” විමර්ශනයට ලක් කරන්න.

13. අවසාන වශයෙන් මෙහි ප්‍රතිවර්තය ද සත්‍යය ය.ප්‍රමෝදයෙන් සහ ප්‍රඥාව පෙරදැරව, සම්මා දිවි ක්‍රියා යෙන් යුතුව කරණ ලද යහපත් ක්‍රියා ඉහල පුණ්‍ය විපාක ලබා දේ. සාවද්‍ය දැක්ම අන්හැරීම යනු යහපත් දැක්ම ඇති කර ගැනීම හෝ සම්මා දිවි ක්‍රියා වැඩීමයි. යමෙක් යහපත් හා අයහපත් ක්‍රියා ගැන වඩ වඩාත් දැනුවත් වෙත්ම පුණ්‍ය ක්‍රියා කිරීමේදී වඩාත් සතුටට පත්වේ. ප්‍රමෝදය සහ ප්‍රඥාව එකිනෙකින් යැපේ. ඇත්තෙන්ම ඡන්ද සහ විරිය ඒ සමගම වර්ධනය වේ.

ප්‍රබලතම යහපත් චින්ත (සෝබන චින්ත) වන්නේ සෝමනස්ස සහගත ශ්‍රේණ සම්පයුත්ත චින්ත හෝ ස්වයංක්‍රියව හටගන්නා ප්‍රමෝධය සහ ප්‍රඥාව සහිත සිතිවිලිය. ඊලඟට ප්‍රබල වන්නේ සෝමනස්ස සහගත ශ්‍රේණ සම්පයුත්ත සසංකාරික චින්ත හෝ අනෙක් කරුණු නිසා පෙළඹවීමෙන් හටගන්නා ප්‍රමෝධය සහ ප්‍රඥාව සහිත සිතිවිලිය.

මෙහිදී ප්‍රඥාව ආරම්භ වන්නේ ලෝකික සම්මා දිට්ඨි මට්ටමේය.එය යමක් සොනාපන්න මග්ග (සෝවාන් මග)පිලිපන් විට සහ ඉන්පසු සෝවාන් ඵල ලත් විට වැඩෙමින් පූර්ණ අවබෝධය අරහත් අවධියට පත්වූ විටද ලබන්නේය.. **“ඛුද්ධ ධර්මය සිතියමක් මගින් ”** බලන්න.

ප්‍රඥාව වැඩිවත්ම, කුසල චිත්තයක ප්‍රබලත්වය හෝ ජවන, වැඩි දියුණුවේ. අරහතුන්වහන්සේ නමකගේ චිත්තයක ප්‍රබලත්වය සොනාපන්න පුද්ගලයෙකුගේ චිත්තයක ප්‍රබලත්වයට වඩා උසස් මට්ටමක පවතී, එසේම එය සාමාන්‍යය අයෙකුට වඩා සොනාපන්න පුද්ගලයෙකුගේ උසස් මට්ටමක පවතී.

ප්‍රබල මෝහ (අවිජ්ජා) චිත්තයක ජවන ද ප්‍රබලය. එහෙයින් ක්‍රියාවද ඒ අයුරින්ම ප්‍රබලව දැරිය නොහැකි තත්ත්වයක නරක ආදීනවද ලබා දේ.

14. බොහෝ අය අභිධම්ම සංකීර්ණ යයි සැලකුවත් උසස් පදනමකින් ආරම්භ කළහොත් අභිධම්ම මගින් බොහෝ සෙයින් සංකීර්ණ ගැටළු වඩාත් පැහැදිලිව විසඳා ගත හැක. චින්ත වර්ග ගැන මෙන්ම විවිධ චේතසික යමෙකුගේ පුරුදු (“ගති”) තීරණය කරන ආකාරය දැනගැනීම බොහෝ ගැටළු නිරාකරණයේදී පහසු කරයි.

සෝවාන් අවධියට මුඛ්‍ය වන්නාවූ දිට්ඨි සහ විවිකිවිවා

1. සෝවාන් ඵලය ට පත්වීමෙන් බෞද්ධයෙකුගේ පළමු හා ප්‍රමුඛ අරමුණ වන දුගතියක උත්පත්තිය ලැබීමෙන් වැලකී නිදුක් භාවය ලඟාකර ගැනීමේ අරමුණ ඉෂ්ට සිද්ධ වේ.

සෞභාෂණ අවධියට පත්වීම පිණිස පූර්ණ කළ යුතු අවශ්‍යතාවන් අවබෝධකර ගැනීම පිණිස බොහෝ ක්‍රම වේද මම විශ්ලේෂණය කළෙමි, එම අවශ්‍යතාවයන් පහසුවෙන් මතක තබා ගත හැකි එක් ක්‍රමයක් වන්නේ සෝවාන් පුද්ගලයෙකු මුඛ්‍ය අයහපත් වේනසික වන දිට්ඨි සහ විවිකිව්වා දෙකම අත්හළ බව අවබෝධ කර ගැනීමයි.

යමෙකුගේ සිතිවිලි වල “ගති” මතු කර දක්වන වේනසික හෝ මනෝ සාධක වර්ග ගැන හැඳින්වීමක් සඳහා කියවන්න “වේනසික (මනෝ සාධක) ” සහ “ කිලේෂ (කෙලෙස්), දිට්ඨි (සාවද්‍ය දැක්ම), සම්මා දිට්ඨි (නිවරද දැක්ම) ”.

2. වේනසික එකිනෙකට සම්බන්ධයි. දෝස (ද්වේෂ, දැඩි වෛරය) ඊට මනා නිදසුනකි. ද්වේෂ හටගන්නේ දැඩි ආශාව නොහොත් ලෝභ නිසාය, ඇත්තවශයෙන්ම සිද්ධ වන්නේ ලෝභය, ද්වේෂයට හැරීමයි, ඒවා උදාවන්නේ එකවර නොවේ. යමෙක් තවත් මිනිසෙක් ඝාතනය කරන්නේ ද්වේෂය නිසාය. එම අවස්ථාවේ ඒ පුද්ගලයාගේ මනසෙහි පැවතුනේ ද්වේෂය පමණි. එහෙත් එම ද්වේෂ උදාවීමට හේතු වූයේ ලෝභ, එනම් පෙර කාලයකදී යම් දෙයක් කෙරෙහි ඇතිවූ ප්‍රබල බැඳීමක් නිසාය.

එසේම දිට්ඨි ප්‍රබල වන විට අධික ලෝභය ඇතිවේ. ඉහත නිදසුනේ දිට්ඨි නොතිබුනා නම් එවන් ප්‍රබල ලෝභයක් ඇති වන්නේ නැත, එය වෙනුවට තරමක් දුරට යහපත් වේනසික , සම්මා දිට්ඨි වර්ධනය කරගන්නවා ඇත (එනම් වෛරය හා මනුෂ්‍ය ඝාතනයට ප්‍රමුඛ වන එවන් ප්‍රබල බැඳීම් වල ආදිනව ගැන යමෙක් දැන සිටියා නම්) . එහෙයින් දිට්ඨි අත්හළ විට ලෝභ, ප්‍රබලත්වයෙන් හීනවූ රාග බවට පත්වේ (ඉන්ද්‍රිය සංතර්පනයට ඇලීම).

දිට්ඨි අත්හැරීම ද්වේෂ (දැඩි වෛරය) පටිඝ (නුරස්නා ස්වභාවය) බවට අඩුවීමටද හේතු වේ.

විවිකිව්වා මෝහය හා සම්බන්ධයි, විවිකිව්වා අත්හළ විට මෝහය (මෝහ අන්ධකාරය හෝ මෝහයෙන් අන්ධ වූ) අවිජ්ජා (අනිවිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ථ ගැන ඇති අනවබෝධය) මට්ටමට අඩුවේ. වෙනත් රචනයක දක්වා ඇති පරිදි විවිකිව්වා යනු ලෝක ස්වභාවයේ යථාර්ථය නොදන්නා නිසා (කෙලෙස් වලින්) ආවරණය වූ මනසින් කරන්නාවූ එල රහිත මෙන්ම හානිදායකවූ දේ කිරීමට ඇති හැමියාවයි.

මෙම කරුණු දෙක වෙනත් ආකාරයකට සඳහන් කළොත්; සොනාපන්න අවධියේදී දිවයි සහගත ලෝහ වින්ත සතර සහ විවික්චිවා වින්ත ඉවත දමයි (එහෙයින් අකුසල වින්ත 12 හි පහක්ම සොනාපන්න වූ විට අත්හරී). මෙය, “මිනිසුන් පාපක්‍රියා වලින් ප්‍රමෝධයට පත්වන්නේ ඇයි ? - හේතුව දිවයි ” යටතේ සාකච්ඡා කළෙමු.

3. යමෙකුගේ “ගනි” හා මනසෙහි ප්‍රමුඛව පවත්නා චේතසික අතර සමීප සම්බන්ධයක් පවත්නා බව අනෙක් ලිපිවල සඳහන් කළෙමි. “අපායගාමී ගනි” එනම් යමෙක් අපායයන්හි පුනර්භවයකට හේතු වන්නාවූ යමෙකුගේ පුරුදු හෝ නැමියාවන් (නැඹුරුබව) බොහෝ විට පවතින්නේ ප්‍රධාන අයහපත් චේතසික වන ලෝභ, ද්වේෂ, දිවයි, මෝහ සහ විවික්චිවා වලය.

සොනාපන්න අවධියේදී දිවයි, සහ විවික්චිවා චේතසික ඉවත්වේ. ලෝභ, රාග බවට අඩු වේ. රාග, කාම රාග, රූප රාග, අරූප රාග, වශයෙන් බෙදා වෙන් කළ හැක. ද්වේෂ, පටිස නෙක්ඳ මෝහ, අවිජ්ජා නෙක්ඳ අඩු වේ.

ඉහත ඉතිරිව පැවතුනාවූ කාම රාග සහ පටිස සකදාගාමී අවධියේදී නව දුරටත් අඩු වේ.

මෙම කාම රාග සහ පටිස දෙක අනාගාමී ඵලයට පත්වූ විට ඉවත් වේ.

ඉතිරි ප්‍රධාන අයහපත් චේතසික වන ලෝභ සහ මෝහ (එනම් රූප රාග, අරූප රාග අවිජ්ජා) මෙන්ම අනෙක් සියලුම අයහපත් චේතසික, අරහත් භාවයට පත් වීමත් සමග ඉවත් වේ.

4. යමෙක් මෙම අයහපත් චේතසික සහ අයහපත් ගනි අත්හැරීමත් සමග හෙතෙම ස්වයංක්‍රීයවම යහපත් චේතසික වලින් යුත් යහපත් ගනි වර්ධනය කරයි. දිවයි ප්‍රතිභා විමත් සමග සමිමා දිවයි (මෙය පඤ්ඤා හෝ බුද්ධි චේතසිකම වේ) වැඩෙන බව ඉහත අපි දැටුවෙමු.

ඒ අකාරයෙන්ම විවිධවිවා ප්‍රතිභා වෙන්ම සඳ්ධා (ශ්‍රද්ධාව) චේතසික වැඩේ. සොනාපන්න පුද්ගලයාට , විවිධවිවා වෙන් නොර, බුද්ධි ධර්ම සහ සංඝ යන තෙරුවන් කෙරෙහි හටගත් නොබිඳෙන සඳ්ධාවක් (ශ්‍රද්ධාව) ඇත්තේ එහෙයිනි. මෙම සඳ්ධාව අන්ධ හක්නියක් නොව අවබෝධය නිසා හට ගත් එකකි.

නිරන්තර වන්දනා (තෙරුවන් වැඳීම) ඔස්සේ බුද්ධි, ධර්ම ,සංඝ නමස්කාරය හෝ පිරිත් දේශනාවන්ට සවන් දීමෙන් සඳ්ධා වැඩේ. “ බෞද්ධ සජ්ඣායනය - හැඳින්වීම ” කියවන්න . සඳ්ධා සහ පඤ්චකවර වර්ධනය කළ යුතු යයි සඳහන් වන්නේ එහෙයිනි.

අලෝභ (දැඩි ආශාවෙන් තොර), අද්වේෂ (වෛරයෙන් තොර) ලෝභ සහ ද්වේෂ දෙකට ප්‍රතිපක්‍ෂ වන යහපත් චේතසික වන බව සිහිතබා ගතයුතු වැදගත් කරුණකි. ඇත්ත වශයෙන්ම අලෝභ චේතසික යක් නොවේ. අලෝභ සහ අද්වේෂ මෙන් නොව අමෝභ වර්ධනය නොකෙරේ, එය හුදු මෝභ නැති බව පමනි. එහෙත් වර්ධනය වන්නේ පඤ්ච (බුද්ධිය) හෙවත් සම්මා දිට්ඨි චේතසික වේ. ඒ සඳහා අනිච්ච, දුක්ඛ , අනත්ථ ගැන අවබෝධය අවශ්‍යය. පොතේ දැනුම හා පඤ්ච (බුද්ධිය) අතර කිසිම සම්බන්ධයක් නැත්තේ එහෙයිනි. එහෙත් එය “හූමි තල 31 න් යුත් මෙම ලෝකයේ යථා ස්වභාවය” ගැන අවබෝධ කර ගැනීමයි. මෙම වැදගත් කරුණ ගැන වෙනත් ලිපියක් ප්‍රකාශයට පත් කරන්නෙමි.

5. එය පැහැදිලි කරන්නාවූ විශ්ලේෂණයක් වන්නේ සෑම අවධියකදීම ආසව ඉවත් වන ආකාරය විමසා බැලීමයි. සතර ආකාර ආසව නම්: දිට්ඨාසව (දිට්ඨි කෙරෙහි ඇති ආසව), කාමාසව (ඉන්ද්‍රිය සංතර්පනයෙන් ලබන්නාවූ සැප කෙරෙහි ඇති ආසව, එය කාමරාග හා සමානය) නවාසව (හව හෝ පැවැත්ම කෙරෙහි ඇති ආසව එය රූප රාග + අරූප රාග හා සමානය) සහ අවිජ්ජාසව (අවිද්‍යාව කෙරෙහි ඇති ආසව) වේ. ආසවක්ඛ්‍යා හෙවත් ආසව ඉවත් කිරීම යනු නිබ්බාන හෝ නිවහයි.

ඉහත අංක 3 හා සංසන්ධනය කර බලන විට දිවිදාසව සොනාපන්න අවධියේදී ඉවත් වේ. සකදාගාමි අවධියේදී ප්‍රතිභා වන කාමාසව අනාගාමි අවධියේදී ඉවත් වේ. නවාසව සහ අවිජ්ජාසව දෙකම අරහත් ඵලයට පත් වීමත් සමග ඉවත් වේ.

එහෙයින් දිවිදාසව සහ කාමාසව යන දෙකෙහි සංයෝජනයෙන් ප්‍රබල තන්හාව (ලෝභය) සහ ප්‍රබල චෛරය (ද්වේෂ) හට ගනී. “මේ ලෝකයේ ” යටා ස්වභාවය අවබෝධකර ගැනීම නිසා දිවිදාසව නැතිවීමෙන් ලෝභ සහ ද්වේෂ, කාම රාග සහ පටිස බවට ප්‍රතිභා වේ.

මෙම ධම්ම කොටස් අධ්‍යනය කරන අයෙකුට මෙම විවිධාකාර විශ්ලේෂණයන් ප්‍රයෝජනවත් වුවත් මෙම පද වලට නවකයෙකුට ඒවායේ ව්‍යාකූල බවක් හැගෙන්නට පිළිවන. එහෙත් කාලයත් සමග එම පදවලට හුරුවන නිසා ඒවා කටපාඩම් කිරීමට වඩා වැදගත් වන්නේ මැනවින් අවබෝධ කර ගැනීමයි.

බුද්ධ කාලයේදී, බුද්ධ ධම්ම “විභංගවාදී” හෙවත් “කොටස් වලට කඩා විශ්ලේෂණය කරන් ධර්මය” වශයෙන් හැඳින්විය. චෛද්‍ය සිසුන් මළ සිරුරු විච්ඡේදනය කර මිනිස් සිරුර ගැන අධ්‍යයනය කරන්නාක් මෙන් මනස විච්ඡාකාරයෙන් විශ්ලේෂණය කර අධ්‍යයනය කිරීම වැදගත්ය. සියලු ආකාරයේ විශ්ලේෂණ එහිහෙකට අනුකූල වේ.

6. සොනාපන්න පුද්ගලයා, අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ථ යම් තරමකට අවබෝධ කරගැනීමෙන් දිවිදී ඉවත් කර, යම් මට්ටමකට සම්මා දිවිදී වැඩීමෙන් දිවිදී විසුද්ධි බවට පත් වේ. මෙය සිදුවූ විට මෝභ වේතසිකවල ප්‍රබලත්වය නිශා වී ගොස් අවිජ්ජා මට්ටමට පත්වේ, එසේම විචිකිච්චා වේතසික ඉවත් කෙරේ. ඉහත අංක 3 හි සඳහන් කළ පරිදි ඒ සමගම ලෝභ, රාග තෙක් අඩු වී ඊලඟ උසස් නිවන් පියවරවලදී පිළිවෙලින් ඉවත් වේ.

සොනාපන්න අවධියේදී සිදුවන්නාවූ දේ ඉහත පරිච්ඡේදයෙන් කෙටියෙන් දැක්වේ. එය සරල දෙයක් සේ පෙනුනත් එම අවධියට පත් වීම පිණිස මනස සකස් කිරීමට මහත් වෙහෙසක් දැරිය යුතු වේ. ඒ බොහෝ විට ධම්ම අධ්‍යනයෙන් සහ විපස්සනාවෙන්ය. කෙතෙක් ඉන්ද්‍රිය සුබ මෙන්ම ධනය අවදානමට ලක්වුවද අයපත් දේ කිරීමෙන් වැලකී සිටින මට්ටමට යමක් ලෞකික වස්තූන් කෙරෙහි ඇති බැඳීම වල ප්‍රබලත්වය ප්‍රතිභා

කර ඇත. හෙතෙම විවිකිව්වාවෙන් යුතුව ක්‍රියා නොකරයි. තීරණ ගැනීමේදී සැකයෙන් නොපැකිලේ. අපායගාමී ක්‍රියා ගැන මනාව දනී. එය එම මෙහෙතෙමේදී සිතා බැලිය යුතු දෙයක් නොව, සියලු “අපාය ගාමී ගනි” සදාකාලිකවම ඉවත් කර ඇති හෙයින් එය ස්වයංක්‍රීයවම සිදුවේ.

එහෙයින් වැදගත් චේතසික වල සමහර ලක්ෂණ දැන ගැනීමෙන් අපට අපගේ මනස ක්‍රියා කරණ ආකාරය දැන ගත හැකිය. විවිධ අය එකම බාහිර බලපෑම්වලදී විවිධාකාරයෙන් ප්‍රතිචාර දක්වන්නේ ඇයි දැයි දැන ගත හැකිය, එයට හේතුව වන්නේ ඔවුන්ගේ “ගති”හෝ ප්‍රමුඛ චේතසික විවිධාකාර වන නිසාය.

7. නිදසුන් කිහිපයකි ගනිමු. ඔහුට වඩාත් හුරු පුරුදු එසේම පහසු ක්‍රියාවන් වන්නේ යමෙකුගේ දර්ශනය අනුව තීරණය වූ ක්‍රියාවන්ය එහෙයින් දිවිඳී ප්‍රමුඛස්ථානයක් ගනී. විශේෂිත ගංගාවකින් ස්නානය කිරීමෙන් කළ පවි සෝදා හැරිය හැකියයි යන දිවිඳී ය විමසා බලමු. මෙය එතරම් ප්‍රබල දිවිඳී යක් බව නොපෙනේ. එහෙත් දවස පුරා අයහපත් පාපක්‍රියාවන් හි යෙදී එම පවි සහ කම්ම විපාක සෝදා හැරීමට ගංගා වෙහි ස්නානය කිරීම හයානක විශ්වාසයකි. එසේවුවද සමහර ඉන්ද්‍රිය ප්‍රාන්ත වල මෙම දිවිඳී ය පරමිථා ගනනාවක් පුරාවට ක්‍රියාත්මක වේ.

“මම පවි නොකරමි එසේම අන් අයට උපකාරද කරන්නෙමි, එහෙයින් මට නපුරකි සිදු නොවේ” යයි බොහෝ අය පවසත්. හෙතෙම ගිනිය නොහැකි පෙර භවයන්හිදී අනන්ත අප්‍රමානවූ පාප ක්‍රියා කර ඇති බව අනවබෝධයෙන් යුක්ත නිසා මෙයද දිවිඳී යක්ය. එම දිවිඳී ය ජනිත වන්නේ පුනර්භවය විශ්වාස නොකරන හෙයින්ය. හේතු එල ධර්මතාව පිලිගත් සිද්ධාන්තයකි. එහෙත් එය පිලිගත හැකිවන්නේ අප ගත කළ එකම ජීවිතය එය පමනක් නොවේ යන පුළුල් පර්යාලෝකය තුල පමනි.

8. පොදුවේ බෞද්ධ රටවල පවත්නා වැදගත් දිවිඳී රාශියක් ඇත.

පුන් පොහෝ දිනයන් හිදී අට සිල් රැකීම නිවන් අවබෝධයට ප්‍රමානවත් යයි බොහෝ බෞද්ධයින් විශ්වාස කරයි. සියලු පුන් පොහෝ දිනක්ම නොවරදවා අට සිල් සමාදන් වන්නාවූ විසපත් කතුන් ශ්‍රී ලංකාවේ සිටී. මුලු දවස පුරාම ඕපාදූප දොඩමින් ගත කරන ඔවුන් ගේ මනස පිරි ඇත්තේ අවිජ්ජා වෙන්නේ .

අට සිල් සමාදන්ව සතියෙන් යුතුව දවස පුරා භාවනා යෝගීව සිටීම මනස පිරිසිදු කිරීමේ අන්තර්ගත අභ්‍යාසයයි. හුදෙක් නාම මාත්‍ර වශයෙන් අට සිල් සමාදන් වීමෙන් පමණක් සිත පිරිසිදු නොවේ.

වයින් විදුරුවක් (හෝ සුළු ප්‍රමාණයක් ඇල්කොහොල් අඩංගු පානයක්) පමණවත් පානය කිරීම ඉතා අයහපත් පාප ක්‍රියාවක් සේ සලකන අනෙක් කල්පිතයද මෙවැනි දිවිඳි යකි. ඕනෑම ඇල්කොහොල් අඩංගු පානයක් නොගැනීම වඩාත්ම යහපත්වුවද වයින් හෝ බියර් විදුරුවක් පානය කිරීම “අකුසල කමිම” නොවේ. එහෙත් යමෙක් එයට ඇබ්බැහිවී හෝ මත්වූයේ නම් ඉන් “අකුසල කමිම” ඇති විය හැක. ඇත්ත වශයෙන්ම යමෙක් ධර්ම හදාරන විට ප්‍රඥාව පහළ වීමත් සමග ඇල්කොහොල් (සුරාව) හෝ එවන් අනෙක් මත් ද්‍රව්‍ය කොරෙහි ඇති ආශාව ක්‍රමයෙන් හීන වී යයි.

බොහෝ බෞද්ධ රට වල පිළිවෙත් සහ පුද පූජා විධි ප්‍රකටව පවතී. දවස පුරා විවිධ පාපක්‍රියා වල නිරතව දිනය අවසානයේදී බුදුන්වහන්සේට පහනක් දුල්වා, ගාථා කිහිපයක් කියා බුදුන්වන්දනා කිරීම ප්‍රමාණවත්යයි විශ්වාස කරයි.

මේ සියල්ල සංයෝජන තුනෙන් එකක් වන “ශීලබ්බන පරාමාස” (පුද පූජා කිරීමෙන් නිවන් සුව ලද හැකියයි යන දිවිඳි ය) වලට අයත්ය. මෙය සොනාපන්න අවධියේදී සම්පූර්ණයෙන් ඉවත් වේ.

එහෙත් එවන් ක්‍රියා බොහොමයක් මනස පිරිසිදු කිරීමේ අරමුණින් කළේ නම්, මනස සන්සුන් කිරීමට හේතු වන අතර සද්ධා ව වඩයි (මේ දෙකම ධර්ම අවබෝධය පහසු කර ප්‍රඥාව වඩයි). “ බෞද්ධ සජ්ඣායනය - හැඳින්වීම ” කියවන්න.

9. අනිච්ච, දුක්ඛ , අනත්ත ගැන අනවබෝධය සහ කමිම/ කමිම විපාක ක්‍රියා කරණ ආකාරය ගැන නොදැනීම නිසා විචිකිච්චා (අනුචිත/ අයහපත්/ දුරුණු ක්‍රියා කිරීමට ඇති නැඹුරුව) හට ගනී.

යමෙකුගේ ප්‍රබල විචිකිච්චා සහිත මනසක් බාහිර බලපෑම් මගින් අයහපත් පාපක්‍රියාවන් කිරීමට පහසුවෙන් පෙළඹවිය හැක. ළමුන්ට සාමාන්‍යයෙන් හොඳ නරක ගැන අවබෝධයක් නැති නිසා ඔවුන්ගේ මනස අන් අයට අවශ්‍ය පරිදි හසුරුවා ගත

හැක. එහෙයින් යහපත් හැසිරීම් රටාවක් වර්ධනය කර ගැනීමට සුදුසු වාතාවරණයක ලුමුන් හඳු වඩා ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

අයහපත් හැසිරීම් වල එල විපාක ගැන නොදන්නා වැඩිහිටියන්ගේ පවා විවිකිව්වා මට්ටම අති මහත්ය. ඔවුන්ගේ නැඹුරුව වන්නේ යමක ආසන්න වාසි හා එල ගැන මිස දිගුකාලීන සංජානනයක් නොවේ.

විවිකිව්වාව ඉවත් කළ හැකි වඩාත් විශ්වාසවන්ත මග වන්නේ බුදු දහම හැදෑරීමයි.

10. නරක ක්‍රියාවන්ගේ ආදිනව ගැන හෝ ඒවායේ නරක ආදිනව වලට හේතුව කුමක්දැයි සිතා බැලීමෙන් වැලකී සිටීම සුදුසු යයි සිතන අය ඇත. එවැනි අසහන කාරී දුර්මඛ දේ ගැන සිතීමෙන් වැලකී සිටින තරමට තමා යහපත් ව සිටී යයි ඔවුන්ගේ අදහස් කරයි.

නීතිය නොදැනීම නිදහසට කරුනක් නොවන්නා සේම, ස්වභාදහමේ නීති ගැන ඇති අනවබෝධය පිලිගත හැකි නිදහසට කරුනක් නොවේ. සමහරුන්ට බොරු රාශියක් ගොතා පවසා පූර්වයන් නිදහස් විය හැකි වුවත්, ස්වභාව ධර්මයේ උසාවියේදී තීරනය ගන්නේ යමෙකුගේ මනසයි, කිසිවෙකුට තමාගේ මනස රැවටිය නොහැක.

එහෙයින් දිට්ඨි වලින් මිදිය හැක්කේ යමෙකුගේ මනස පිරිසිදු කිරීමෙන් පමණි. යමෙක් තමාගේ මනස පිරිසිදු කරන්නේ පළමුව කම්ම සහ කම්ම විපාක ගැන මනාව අධ්‍යනය කිරීමෙනි. දෙවනුව අනිච්ච, දුක්ඛ , අනන්ත ගැන හදාරා (කියවා) එම වචන වල සැබෑ අදහස අවබෝධ කර ගැනීමෙනි. එනම් “මේ ලෝකයේ ” යථා ස්වභාවය අවබෝධ කර ගැනීමෙනි, “**බුද්ධ ධර්මය සිතියමක් මගින්** ” සහ “ **අනිච්ච සංඥාව වඩන්නේ කෙසේද**” කියවන්න.

පාපක්‍රියාවන්හි යෙදීමේ ඇති එල රහිත බව, නිශ්ඵල බව යමෙකුගේ මනස අවබෝධ කර ගත යුතුය, ඒවා දහස් වර නරක ආදිනව ගෙන දෙන නිසාම නොව, යමෙකුගේ ඉන්ද්‍රිය අභිප්‍රායන් සපුරා ගැනීමෙනි ලා හෝ වටිනා දේ තමන් සතු තර ගැනීමෙනි ඇති එල රහිත බව, නිශ්ඵල බව අවබෝධ කර ගත යුතු වේ. එවන් ඉන්ද්‍රිය සුඛ දිගු කාලීන වශයෙන් පවත්වා ගත නොහැකිය, එහෙත් ඒවයේ ආදිනව බොහෝ කාලයක් පුරා විපාක දිය හැක.

11. “මින්සුන් පාපක්‍රියා වලින් ප්‍රමෝදයට පත්වන්නේ ඇයි ? - හේතුව දිවි”

යටතේ මා මූලින් සඳහන් කළ අයුරින් අප හැදී වැඩුණ පරිසරය නිසා අප තුළ වර්ධනය කර ගත්, සංස්කෘතික හෝ සමාජීය හෝ ආගමික දිවි ආපි සැමට ඇත. බෞද්ධ අපද එසේමය. අපි සෑම කෙනෙක්ම එවන් දිවි විවේචනාත්මකව විමසා බලා අයහපත් දිවි මොනවාදැයි වෙන් කළ ගත යුතුය. නරක දිවි මොනවාදැයි බුදුන්වහන්සේ මනාව පැහැදිලි කර දී ඇත. කියවන්න , “තෙආකාර දිවි, අරිය අෂ්ටාංගික මග සහ සමාධි”.

පදාර්ථවල මූලාරම්භය - ශුද්ධාජ්ටක

මෙම ලිපිය සඳහා ඔබ තවමත් සූදානම් නැතැයි මම බෙහෝ විට කල්පනා කළෙමි. මෙතෙක් අප සාකච්ඡා කළ මූල ධර්ම ගැන මනා අවබෝධයක් මෙම ප්‍රකාශනය අවබෝධ කර ගැනීමට අවශ්‍යය වේ. “සං”, ගති, ආසව,පටිච්ච සමුප්පාද ආදියෙහි මූල ධර්ම ගැන ඔබ විමසා නොබැලුවේ නම් කරුණාකර මෙම කොටස කියවීමෙන් වලකින්න. මෙය අර්ථවත් නොවනු ඇත. මෙම කරුණු වල හරයක් නැතැයි තව දුරටත් දහම් කොටස් කියවීමෙන් වැලකෙනු ඇත.

අනෙක් අතට, මූලික සංකල්ප ගැන යම් අවබෝධයක් ඇති අයට වඩාත් ගැඹුරු ධර්මය අවබෝධ කර ගැනීමට උපකාර වනු ඇත. මෙම කරුණු ගැන තව තවත් ප්‍රකාශන පල කිරීමත් සමග සියල්ල (විත්‍රය) වඩාත් පැහැදිලි වනු ඇත. බුද්ධ ධර්මයෙහි වටිනාකමද පැහැදිලි වනු ඇත. සද්ධා වැඩීමට එය වඩාත් සුදුසු මගයි (අවබෝධය මත ගොඩනැගුණ සද්ධාව හෝ හක්තිය).

1. පදාර්ථ එක්කෝ සංකත නැත්නම් අසංකත විය යුතුයි.

සංකත වලට ආරම්භයක් ඇත. පවත්නා කාලය තුළදී භාවි කථනය කළ නොහැකි (කලින් කිව නොහැකි) ආකාරයට වෙනස් වේ (ඒපරිනාම) , අවසානයේදී නැති වී යයි

(විනාශයට පත්වේ) නිදසුනක් වශයෙන් කියවන්න, “ අනිච්ච හි මූලික හේතුව - සංකතයක පැවැත්මේ පියවර පහ” සහ “ඕනෑම වස්තුවක් (රූප කලාප) පවතින්නේ වින්තකෂණ 17 පමනද? ”.

අසංකත (ද්‍රව්‍යමය හෝ නොවන) වලට මූලාරම්භයක් නැත. පවත්නා කාලය තුළදී වෙනස් වන්නේ නැත. අවසන් ලක්ෂයක්ද නැත. අසංකත සදාකාලික වේ. එකම අසංකත ධර්ම නිවනයි. එය “මෙම භූමි තල 31 හි ලෝකයට ” අයත් නොවේ.

එම දෙක අතර වූ කිසිවක් නැත. මෙහි සත්‍යයතාවය ගැන ප්‍රවේශමෙන් සිතා බලන්න.

“මේ ලෝකයේ ” පවත්නා සෑම දෙයක්ම සංකත වේ , එනම් ආරම්භයක් හා අවසානයක් ඇත. පසු ගිය වසර 100 ක පමණ කාලයේදී මෙය විද්‍යාව මගින් සනාථ කර ඇත. අපගේ විශ්වය ස්ථිර,ප්‍රස්ථිතික අවධියක පවත්නා දෙයක් සේ අයිනිස්ටයින් විශ්වාස කළේය. එසේ ඔප්පු කලා නම් එම අදහස බුද්ධි ධර්ම හා නොගැලපේ. එහෙත්, විශ්වයේ පවත්නා කිසිම දෙයක් සදාකාලික නොවන බව විද්‍යාව දැන් තහවුරු කොට ඇත. සෑම දෙයක්ම වෙනස්වේ, සෑම දෙයක්ම නිරන්තරයෙන් වෙනස්වන සුළුය.

විශ්වයේ පවත්නා සියලු පදාර්ථයක්ම වසර බිලියන 14 කට පෙර “මහා පිපුරුම”නිසා නිර්මාණය වූ බව සැලකේ. මෙම කල්පිතය පූර්ණව තහවුරු කොට නැතත් ඕනෑම වර්ගයක පදාර්ථයකට ඇත්තේ සීමිත ආයු කාලයක් බව පැහැදිලිය. **එහෙයින් මෙම මූලික දර්ශනයේදීද බුද්ධි ධර්මයෙහි සත්‍යතාවය පිළිබිඹුවේ.**

2. මේ ලෝකයේ පවත්නා සියලු පදාර්ථයන් යම් ආකාරයකට නිර්මාණ වූ වක් සේ පිළිගන්නේ නම් ඒවා මතු විමට හේතුවූයේ කුමක්ද?

මේ වන විටත් විද්‍යාඥයින්ට ඒ සඳහා ඉදිරිපත් කළ හැකි සුදුසු පිළිතුරක් නැත. මහා පිපිරුමේ සිට තන්පරයකින් පංගුවකින් පසුව සිට විශ්වයේ පරිණාමය ගනනය කල හැකි වුවත්, මහා පිපිරුමට පෙර සිදුවූයේ කුමක්දැයි භෞතික විද්‍යාවට කිව නොහැක.

- ඇත්තවශයෙන්ම, බොහෝ විද්‍යාඥයින් එම මතය විශ්වාස කළත් මහා පිපිරුම න්‍යාය පූර්ණව පිළිගෙන නැත. සමහර විද්‍යාඥයින් එම කෂණික පිපිරුම පිළිගන්නේ නැත.ඔවුන්ගේ අදහසට අනුව විශ්වයෙන් වක්‍රීය ස්වරූපයක් ගනී. එනම් ඒවා

පරිවර්තනය වෙමින් පරිනාමනය වේ. නිදසුනක් වශයෙන් කියවන්න — Endless Universe – Beyond the Big Bang”, by P. J. Steinhardt and N. Turok (2007).”

3. බුද්ධ ධම්ම පවසන්නේ දැනට ජීවත්වන සියලුම සත්වයන් සදාකාලිකවම පැවති බවයි.

මින් අදහස් වන්නේ “පවත්නා සියලුම ජීවන ධාරාවන් ” සෑම කල්හිම පැවති බවයි. සෑම ජීවිතයකම යම් “ජීවන ධාරාව ” කටම භෞතික ශරීරයක් ලැබේ (රළු හෝ සියුම් බව පවත්නා භූමි තලය අනුව වෙනස් වේ).එම භෞතික ශරීරය සංකතය. එම භෞතික ශරීරය ජරාවට පත්වූ විට “ජීවන ධාරාව ” වෙනත් භෞතික ශරීරයක් සොයා ගනී, “ නැවත උපදින්නේ කවුද? - ජීවිත ධාරා සංකල්පය” කියවන්න.

ජීවිතයෙන් ජීවිතයට ප්‍රචාරණය වන්නේ (අඛණ්ඩව හා නිරන්තරයෙන් වෙනස් වන අතර) ගතික (නිරන්තරයෙන් වෙනස්වන) “ජීවන ධාරාව ”ක් සකස් කරන්නාවූ ආසව, අනුසය, සහ ගති (මනෝ ලාක්ෂණික ගති) වේ.

එහෙයින් දැනට බොහෝ විද්‍යාඥයින් විශ්වාස කරන්නාවූ මහා පිපිරුමකින් විශ්වය ආරම්භවූයේ නැත, එසේම එය කිසිවිටකවත් සම්පූර්ණයෙන්ම විනාශයට පත්වූයේද නැත. මින් වසර 100 යකට පෙර විද්‍යාත්මක මතය වූයේ විශ්වය පවතින්නේ අවල ප්‍රස්ථිතික තත්ත්වයක බව සිහියට ගන්න. පවතින දත්ත වලට අනුරූපීව විද්‍යාත්මක සිද්ධාන්ත වෙනස් වේ. එහෙත් පාර්ශ්වික බුද්ධ ධම්ම වසර 2500 පෙර ගෞතම බුදුන්වහන්සේ එය දේශනා කළ ආකාරයෙන්ම වෙනස් නොවී පවතී, “ඓතිහාසික පසුබිම” කියවන්න.

4.බුදුන්වහන්සේ, මිනිස් ප්‍රජාව විශ්වය ගැන විස්තරාත්මක තොරතුරු ගවේෂණයේ යෙදීම අධෛර්යමත් කළ සේක (එය නොකළ හැකි දෙයක් වන නිසාත් නිවන් අවබෝධය පිණිස යොදාගත හැකි වටිනා කාලය අපතේ හැරීමක් සේ සැලකූ සේක). කෙසේවෙතත්, අපගේ සෞරග්‍රහ මණ්ඩලය වැනි ග්‍රහ ලෝක පද්ධති නොගිනිය හැකි සංඛ්‍යාවක් විශ්වයේ ඇති බවට බුදුන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කොට ඇත. එය මේ වන විට නවීන විද්‍යාව මගින් තහවුරු කර ඇත.

මොන යම් අවස්ථාවක චුවන් විද්‍යාව ඉදිරිපත් කරන්නාවූ ආකෘතිය බුද්ධ ධර්ම හා අනුකූල වේ. එනම් එම අකෘතියට අනුව භූමි තල 31 ජීවීන් පැවතිය යුතුය. ඇත්ත වශයෙන්ම මෙය විස්තරාත්මකව සූත්‍ර කිහිපයක සාකච්ඡා කර ඇත, අග්ගඥ සූත්‍රය මෙහිලා විශේෂ තැනක් ගනී (දැනට අන්තර්ජාලයේ පවත්නා සියලුම පරිවර්තන ලප්ඵාසහගත අන්දමින් සාවද්‍යය වන හෙයින් ඒවා භාවිතා කිරීම නුසුදුසුය).

එම සූත්‍රයෙහි, සෞරග්‍රහ මංචල රාශියක් පුපුරා ගොස් පසුව “මහා කල්ප” කාල පරිමානයකදී නැවත සෑදෙන ආකාරය බුදුන්වහන්සේ පහදා දෙයි. මහා කල්පයක් යනු කෙතරම් දිගු කාලයක් දැයි අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස බුදුන්වහන්සේ උදාහරණයක් දී ඇත ඒ අනුව එය ආසන්න වශයෙන් වසර බිලියන කිහිපයක් වේ.” පරම මහා ඒකාබද්ධ ධර්ම සිද්ධාන්තය ” කියවන්න. මෙම සෞරග්‍රහ මංචල විනාශය විද්‍යාඥයින් සුපර්නෝවා නමින් හඳුන්වන සංසිද්ධිය බව පෙනේ. සුපර්නෝවා (අතිශය විපර්යාසාත්මක පිපුරුමක් නිසා තරුවක ස්කන්ධය සියල්ලම වාගේ වේගයෙන් පිටට විසිකිරීම හේතුවෙන් හදිසියේ එහි දීප්තිය විශාලවශයෙන් වැඩිවීම) සාමාන්‍ය සිදුවීමකි. අපගේ ක්ෂීරපථ මන්දාකිණියේ සෑම වසර 100 යකටම සුපර්නෝවා තුනක් පමණ අපේක්ෂා කළ හැක.

මෙම ලිපි පෙලෙහි ප්‍රගතියත් සමග අග්ගඥ සූත්‍රය සෙමෙන් විස්තර කිරීමට අපේක්ෂා කරමි.

5.කෙසේ වෙතත්, මෙම ලෝකයේ සියලු සංකත උත්පාද වී මරණයට පත්වන ආකාරය ගැන දැන ගැනීමට අවශ්‍ය තරම් මූලික මට්ටමේ දැනුම මෙම ප්‍රකාශනයෙන් මෙතෙක් ඔබ වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත්තෙමි.

අප මෙහිදී සාකච්ඡා කරන්නේ “ ශුද්ධාජිටක ” යනුවෙන් හඳුන්වන පදාර්ථවල කුඩාම ඒකකයෙහි මූලාරම්භය පමණි. මෙම පදාර්ථ ඒකකය පරමානුවකින් බිලියනයකින් කොටසකටත් වඩා කුඩාය. මෑතක්වන තුරුම නවීන විද්‍යාව විශ්වාස කළේ පරමානුව පදාර්ථයෙහි කුඩාම ඒකකය ලෙසයි. එහෙත් පරමානුව “මූලික අංශු” රාශියක සංයුක්තයක් බවත් ඒ “මූලික අංශු”පවා බොහෝවූ ව්‍යුහයන්ගෙන් සමන්විත වන බව සොයාගෙන ඇත. මෙම ඒකකය කෙතරම් කුඩා දැයි යන්න ගැන පැහැදිලි දැක්මක්

මෙතෙක් ස්ථාපිත වී නැත. ඇත්ත වශයෙන්ම මේ මොහොතවන විට විද්‍යාවට “පදාර්ථ” සහ “ශක්තිය” අතර වෙනස හඳුනාගත නොහැක. නිදසුනක් වශයෙන්, “නිග්ග්ස් බොසෝන් H^0 ” යනු ශක්ති පැකට්ටුවක් පමණි.

පදාර්ථ සහ ශක්තිය අතර සම්බන්ධතාව ප්‍රසිද්ධ සමීකරණය වන,

$$E (\text{ශක්තිය}) = m (\text{ස්කන්ධය}) \times c^2 \text{ (ආලෝකයේ වේගය) දක්වා ඇත.}$$

එහෙයින් පදාර්ථයක ඕනෑම කුඩා ඒකකයක් ශක්ති පැකට්ටුවකින් වෙන්කර හඳුනාගත නොහැක. නිදසුනක් වශයෙන් අප දකිනා ආලෝකය අප වෙත ලගාවෙන්නේ ෆෝටෝන (photon) වශයෙන් හඳුන්වන පැකට්ටු වශයෙනි. එහෙයින් මේ අනුව ෆෝටෝනය පදාර්ථ යකි. “මේ ලෝකයේ” පවත්නා සියල්ලම මූලික මට්ටමේදී “පදාර්ථ” හෝ “ශක්තිය” වශයෙන් නම් කළ හැක.

මෙම මූලික මට්ටමේදී “පදාර්ථ” සහ “ශක්තිය” අතර වෙනස අපැහැදිලිය.

6. සියලු පදාර්ථ සකස් වී ඇති මූලික ඒකකය වන “ ශුද්ධාණ්ඩක ” යනු ශක්ති පැකට්ටුවකි. එහ අඩංගු ශක්තිය අපට පෙනෙන්නාවූ ආලෝක ෆෝටෝනයට වඩා ප්‍රමාණයෙන් ඉතාමත් අඩු මට්ටමක ඇත. ආලෝක ෆෝටෝනයක අඩංගු ශක්ති ප්‍රමාණයට සමාන කිරීමට අනන්ත අප්‍රමාණ “ ශුද්ධාණ්ඩක ” ප්‍රමාණයක් අවශ්‍යවේ.

සංකතයක් වන “ ශුද්ධාණ්ඩක ” මනසින් නිර්මාණය (මවයි) කරයි. ඔබ බොහෝ දෙනෙකුට මෙය විස්මයජනක දෙයක් විය හැකිවුවත් ඉදිරියේදී ඒ සඳහා සාක්ෂි ඔබ වෙත ගෙනහැර දක්වන්නමි. බුදුන්වහන්සේ “මනෝ පුබ්බංගමා ධම්මා ” එනම් මනස සියල්ලටම පෙරටුවේ” යයි දේශනා කළේ එහෙයෙනි.

කෙසේවෙතත්, අප අවට ඇති සෑම පදාර්ථයක්ම පාහේ බොහෝ ඇත අතිතයේදී, නිර්මාණය කළේ මෙම “මනෝ ක්‍රියාවලිය” මගිනි. අග්ගඥ සුත්‍රයේ සඳහන් වන කථාව එයයි. මේ මොහොතේදී පවා අප ජවන චිත්ත ඔස්සේ “ ශුද්ධාණ්ඩක ” මනසින් නිර්මාණය (මවයි) කරමින් සිටී, එහෙත් ප්‍රමාණයෙන් ඉතා කුඩාය.

උසස් අභිඥා ශක්තිය ඇති ඕනෑම කෙනෙකුට සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් පදාර්ථ, මලක් හෝ ඊට විශාල වස්තූන් මැවීමට හැකිය. “ ශුද්ධාණ්ඩක ” මට්ටමේ පදාර්ථ ජවන

වින්ත මගින් නිර්මාණය කරයි. උසස් අභිඥ ශක්තිය ඇති අයෙකුට සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් පදාර්ථ නිර්මාණය කිරීමට තරම් අඛණ්ඩව ජවන වින්ත ගලා එන වින්ත වීථි පවත්වා ගත හැක. “ වින්ත වීථි - ඉන්ද්‍රිය ආදාන සකස් කිරීම ” යටතේ , මේ ගැන කෙටි විස්තරයක් මම ඉදිරිපත් කර ඇත.

එහෙත් බොහෝ විට අප කරන්නේ වසර බිලියන ගනනකට පෙර නිර්මාණය කළ අමු ද්‍රව්‍ය (ශුද්ධාණ්ඩක) යොදාගනිමින් විවිධාකාර සංකත නැවත සකස් කිරීමයි. මෙම මුල් ශුද්ධාණ්ඩක වල ආයු කාලය අන්ත:කල්ප (හෝ අන්තර් කල්ප) 20 කට ආසන්නය. මහාකල්පයක එවන් අන්ත:කල්ප 80 ක් ඇත.

එහෙයින්, සමහරුන්ගේ වැරදි මතයක් වන ශුද්ධාණ්ඩක යක ආයු කාලය වින්තක්ෂණ 17 ක් නොව ශුද්ධාණ්ඩක ආයු කාලය බොහෝ දිගය. නවීන භෞතික විද්‍යාවට අනුව සමහර මූලික අංශු (නිදසුනක් වශයෙන් ඉලෙක්ට්‍රෝන) වලට දිගු ආයු කාලයක් ඇත. එහෙයින් සියල්ල උදාවී ක්ෂණිකව නැසී යයි යන මතය සාවද්‍යය වේ. “ඕනෑම වස්තුවක් (රූප කලාප) පවතින්නේ වින්තක්ෂණ 17 පමණද? ” කියවන්න. අපි මතුවට වඩාත් විස්තර සහිතව මෙය සාකච්ඡාවට භාජනය කරමු.

කරුණාකර මෙම අවධියේදී යම් ගැටළුවක් ඇත්නම් නොපැකිලව මගෙන් විමසන්න. මෙම ලිපියෙහි අවබෝධ කර ගතයුතු කරුණු රාශියක් වේ, සමහරක් තව දුරටත් මෙය අධ්‍යනය කිරීමත් සමග පැහැදිලි වනු ඇත.

7. ශුද්ධාණ්ඩක (“ශුද්ධ” යනු පිරිසිදු හෝ මූලික + “අණ්ඩක ” හෝ අට) යනු මූලික වස්තු අටකින් සමන්විත පදාර්ථ ඒකකය යි.

ඉන් සතරක් වන්නේ “සතර මහා භූත” එනම් පඨවි, ආපෝ, තේජෝ , වායෝ යන සතරයි. මේවා ඇත්ත වශයෙන්ම පදාර්ථ වල අති මූලික ඒකක වේ, එහෙත් ඒවා අනුසාරයෙන්ම, එම ඒකක අනාවරණය කර ගත නොහැක. සතර මහා භූතයෝ නිර්මාණය කරන්නේ “ගති ” මගින් බව බොහෝ දෙනෙකුට විශ්වාස කිරීම පහසු නොවනු ඇත. ගති ගැන ලිපි කිහිපයක්ම මෙහි අඩංගු වේ “ ආකර්ෂණය , පුරුදු (ගති) සහ දැඩි ආශාවන් (ආසව) පිලිබඳ න්‍යාය ” කියවන්න. එසේම නිවන අවබෝධ කරන්නේ “ආසව ” සහ “ගති ” අන්තර් දැමීමෙනි. එමෙන්ම ආසව සහ ගති පවතින්නේද එකටමය, “නිවනට මග - ආසව ඉවත් කිරීම” කියවන්න.

මනස, මෙම සතර මහා භූත (පඨවි, ආපෝ, තේජෝ , වායෝ) මූලදීම නිර්මාණය කරන්නේ මනුෂ්‍යයාගේ මූලික ගති භාවිතා කරමිනි. පඨවි හා අනුරූපී තද ගතිය “දළ හෝ ගොරෝසු ගතිය”, ආපෝ හා අනුරූපී දියර ගතියට යොමු කරවන බැඳෙන ගතිය හෙවත් එකිනෙකට බැඳීම, තේජෝ හා අනුරූපී වන “ ගිනිගන් බව හෝ ශක්තිමත් ” යන අදහසින් තේජස් ගතිය, වායෝ හා අනුරූපී වලනය යන අදහසින් සැලෙන ගතිය. ජවන චිත්ත යන්ති මේවා නිර්මාණය වේ.

මෙම මූලිකම ඒකක සතර වන සතර මහා භූත මනස මගින් නිර්මාණය කරන්නේ අවිජ්ජා නොහොත් අවිද්‍යාව නිසාය. එවන් අස්ථිර ද්‍රව්‍යයන්ගේ ඵලරහිත බව හෝ හරවත් බවක් නැති බව අපට අවබෝධ නොවන නිසා අප ඒවායෙන් සෑදුන වස්තූන් අයිතිකර ගැනීමට ආශාකරයි.

මෙම ද්‍රව්‍යමය දේ සඳහා ඇති ආශාව තන්හා නිසා ඇතිවන ගති සතරක වර්ධනයට හේතු වේ. අපගේ වර්ණනා කිරීමේ නැඹුරුව නිසා සතර මහා භූත යන්ගේ විවිධ ප්‍රකාශනයන් සේ තවත් ගති යක් වන “ වර්ණ” නිර්මාණය කෙරේ. එසේම, ඒවා හා පහස වින්ධනය කිරීමේ ආශාව නිසා, ආසන්නව තබා ගැනීමේ කැමැත්ත (රස්ස) සහ නැවත ඒවා ජනනය කිරීමේ ආශාව නිසා අපගේ ගන්ධ, රස, ඕපා නම් තවත් ඒකක තුනක් නිර්මාණය කෙරේ. මෙහිදී වැඩි විස්තර ඉදිරිපත් නොකළත් මින් මූලික අදහස ලබා ගන්නට ඇතැයි සිතමි.

8. එහෙයින් මූලික ඒකක සතර වන පඨවි, ආපෝ ,තේජෝ , වායෝ , හටගන්නේ අවිජ්ජාව නිසාය සහ අනෙක් සතර වර්ණ, ගන්ධ , රස ,සහ ඕපා හටගන්නේ තන්හාව නිසාය . පසුව සඳහන් කළ සතර පඨවි, ආපෝ ,තේජෝ , වායෝ නිසාද හට ගනී (ඇත්තෙන්ම ඒවා පඨවි, ආපෝ ,තේජෝ , වායෝ වල විවිධාකර කම්පනයන් වේ). භෞතික විද්‍යාඥයින්ට පවා අහිංසිම අගය කළ හැකි වන අයුරු වඩාත් විස්තර මතුවට ඉදිරිපත් කරමි.

මෙම අට වෙන වෙනම හුදකලාව (ඒකලනයව) දක්නට නොලැබේ. ඒවා උදාවන්නේ එකවරය, ඕනෑම ශුද්ධාඡ්ටක යක මෙම ඒකක අටම දක්නට ඇත. එක් එක් ඒකකයෙහි සාපේක්ෂ “ප්‍රමාණය ” වෙනස් වන නිසා සමහර ශුද්ධාඡ්ටක වල එක් වර්ගයක ඒකකයක්

ප්‍රමුඛව ඉස්මතුවී පැවතිය හැක. එසේවුවන් ඒකක අටම යම් ප්‍රමාණයකට *ශුද්ධාශ්ටක* යක පවතී. ඉන් අදහස් වන්නේ “අවිජීජා ඇත්තේ කොතනකද එහි තන්හාව ඇත සහ එහි ප්‍රතිලෝමයද සත්‍යය” යන්නටය.

මෙම මූලික අවධිය “භූත” අවධිය සේ හැඳින්වේ. භූත යන පදය හොල්මන් හැඳින්වීමටද යොදා ගන්නේ ඒවා සොයාගැනීමට අපහසු නිසාය. භූත අනාවරණය කර ගත නොහැක “දුක්හට” හැක්කේ බුදුන්වහන්සේට පමණි.

එසේම *ශුද්ධාශ්ටක* බෙදා වෙන්කල නොහැකි නිසා “අවිනිබ්බෝග රූප කලාප ” සේ හැඳින් වේ. එහෙයින් “ගති” අනුව “භූත” හටගනී එසේම *ශුද්ධාශ්ටක* හටගන්නේ භූත සංයෝග වීමෙනි. මූලික අවධියේදී මානෝ ශක්තිය පදාර්ථ බවට පත්වන්නේ මෙසේය. අභිධම්ම තව දුරටත් හදාරාදී මෙය සිහි තබාගැනීම වැදගත්ය.

ශුද්ධාශ්ටක අති විශාල සංඛ්‍යාවක් එකට එකතු වී වඩා ඝන අවධියක් වන “මහා භූත” සැදේ. බුන්මයින්නේ සහ සමහර ගන්ධිබ්බයින්නේ සියුම් ශරීර මෙම මහා භූතයින්ගෙන් සෑදී ඇත. මෙම මට්ටමේ “ඝනීකරණය” ශක්තිය වශයෙන් සංසන්දනය කළ විට එය දිගු තරංග ආයාම පරාසයේ විද්‍යුත් චුම්බක විකිරණය (electromagnetic radiation at long wavelength range) මෙනි. එහෙයින් එවන් වස්තුවක් අපට පියවි ඇසින් දැකිය නොහැක.

භූත යින් සොයාගත හැකි “භූත අනාවරණ ” මෘදුකාංග (Ghost detector apps) රාශියක් දැන් වෙළඳපොළේ ඇත. දැනට එය විනෝදය සඳහා කරන්නාවූ දෙයක් වුවත් එය නුදුරු අනාගතයේදී නිරවද්‍ය සංකල්පය බව පැහැදිලි වේවි. මෙම “භූත අනාවරණ ” මෘදුකාංග මගින් අපගේ පියවි දූසට නොපෙනෙන ශක්ති පැකට්ටු අනාවරණය කර ගත හැක.

අපගේ පියවි ඇසට දුක්හට හැක්කේ මෙම මහා භූත අති විශාල ප්‍රමාණයක් එක්වී වඩාත් ඝනීකරණය වූ විටය. මෙම අතිශයින් ඝනීකරණය වූ අවධියේදී පදාර්ථ “ධාතු” වශයෙන් හැඳින්වේ. එහෙයින් අපගේ සිරුරු සකස් වී ඇත්තේ අපට දුක්හට හැකි මෙම ධාතු කොටස් වලිනි. ඝන වස්තූන් පඨව් ධාතු යයි හඳුන්වන්නේ එහෙයින්, එවන් වස්තූන් වල *ශුද්ධාශ්ටක* වල ප්‍රමුඛත්වය ගන්නේ පඨව් වේ. දියර වල ඒකක එකට බැඳී එකට ගලායන්නේ ඒවායේ ඇත්තේ බොහොමයක්ම ආපෝ ධාතු නිසාය. ගිනි

පමනක් නොව ශක්තිමත් පෙනුමක් ඇති සෑම දෙයකම වැඩිවශයෙන් ඇත්තේ නේපෝය. එසේම සුළඟ පමනක් නොව පාවී වලනයට ලක්වන්නාවූ සෑම දෙයකම වැඩියෙන් ඇත්තේ වායෝය.

9. එහෙයින් පඨවි, ආපෝ ,නේපෝ , වායෝ යන පද වලට පොළව, ජලය, ගින්නුර සහ සුළඟ යන අදහස්වලට වඩා ගැඹුරු අර්ථ ඇති බව පැහැදිලිය. පුරාතන ශ්‍රීකයන් මෙම පද භාවිතා කලේ ඇයි? කථිම (කම්ම යන්නට යොදන සංස්කෘත පදයයි), නිර්වාන (පාලි නිබ්බාන) ආනාපාන ආදිය එයද නින්ද ආගමෙහි භාවිතා කරන්නාවූ හේතුවමය.

මෙම මහා කල්පයෙහි (අපගේ සෞරග්‍රහ මණ්ඩලය පවතින්නාවූ කාලයෙහිදී) ගෝතම බුදුන්වහන්සේට පෙර බුදුවරු තුන් නමක පහළ වූ සේක. ගෝතම බුදුන්වහන්සේට පෙර සිට එම පද භාවිතාවූයේ එහෙයිනි. පෙර බුදුවරුන්ගෙන් ප්‍රකාශයට පත් එම කල්පිත පරම්පරා ගෙනත් තිස්සේ මේ දක්වා සම්ප්‍රේශණය වීම නිසාත් කාලයාගේ ඇවෑමෙන් අදහස් විකෘත වී ඇත.

මානව ඉතිහාසය වසර දස දහස් ගනනකට වඩා දීර්ඝය. මහා ප්‍රජාවන් විනාශ කරමින් මහාද්වීප පවා මුහුදේ ගිලී ගොස් ඇත. මෙය මෙතෙක් වැදගත් සේ සලකා නැත, එහෙත් ඒ සඳහා සාක්ෂි ඇත.http://en.wikipedia.org/wiki/Submerged_continent කියවන්න. එය සුදුසු සාක්ෂි ලැබුණු පසු විමසා බැලිය හැක. එය සනාථ කළ හැකි වන අනෙක් කරුණක් වන්නේ කිසිම එවන් විපර්යාසයකට ලක් නොවූ ශ්‍රී ලංකාව, ඉන්දියාව සහ චීනය ඇතුළු ආසියාව ගැන විමර්ශනය කිරීමෙනි. පුරාවිද්‍යාඥයින් පුරාවිද්‍යාත්මක කොරතුරු සොයා බැලිය යුත්තේ අප්‍රිකාවේ නොව මෙම ප්‍රදේශවලය “[Ancient teeth found in China challenge modern human migration theory](#)” කියවන්න.

මා බහත් සඳහන් කළාක් මෙන් ගෝතම බුදුන්වහන්සේට පෙර බුදුවරු තිදෙනෙක් බුද්ධත්වයට පත්වී ඇත. පඨවි, ආපෝ ,නේපෝ , වායෝ සහ කම්ම සහ නිබ්බාන වැනි සමහර වැදගත් පද ගෝතම බුදුන්වහන්සේට පෙර සිටම භාවිතා වීමට හේතුව එයයි. එම කල්පිත පරම්පරා ගෙනත් තිස්සේ මේ දක්වා සම්ප්‍රේශණය වීම නිසාත් කාලයාගේ ඇවෑමෙන් අදහස් විකෘත වී ඇත.

ත්‍රිපිටකයේ සැඟවී ඇති විකෘති වීම ගතවූ වසර 2500 තුළ මෙම බුද්ධ ශාසනයේදී කිහිපවරක්ම සිදුවී ඇත. හොඳම නිදසුන වන්නේ පසුගිය වසර 100 තුළ සං, සංසාර, අනිච්ච සහ අනත්ථ වැරදි ලෙස වටහා ගැනීමයි. “සං යනු කුමක්ද ? සංසාර යන්නෙහි අදහස ?” සහ “අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ථ- සාවද්‍ය අර්ථ නිරූපනය” කියවන්න.

එහෙත්, ගෝතම බුද්ධ ශාසනය වසර 5000 ක් පවතින බව ගෝතම බුදුන්වහන්සේ වදාළ සේක. අප මෙතෙක් ඉන් ගත කර ඇත්තේ අඩක් පමණි. බුද්ධ ධර්ම නැවත මතු වන්නේ එහෙයිනි. වර්තමානයේදී අන්තර්ජාලය නිසා එයට මනා පැවැත්මක් ඇත. එහෙයින් අප නවීන විද්‍යාව ලබා දුන් අනෙක් තාක්ෂණික විශ්මයන්ට වඩා අන්තර්ජාල තාක්ෂණය බිහි කිරීම ගැන නවීන විද්‍යාවට අපගේ කෘතඥතාවය දැක්විය යුතුය.

10. ඉහත අංක 8 හි සඳහන් කළ “භූත අනාවරණ ” මෘදුකාංග (Ghost detector apps) වලින් යු ටියුබ් හි ඇති විසියෝවන් මෙහි දැක්වෙන වෙබ් අඩවියට ගොස් නරඹන්න. ඒවා විද්‍යුත් චුම්බක ශක්ති පැකට්ටු (packets of electromagnetic energy) අනාවරණය කරගන්නා උපකරණ මිස වෙන කිසිවක් නොවේ.

ධර්ම යනු මොනවාද? - ගැඹුරු විශ්ලේෂණයක්

1. මෙම මාතෘකාව යටතේ විමසන්නේ ඉතා ගැඹුරු දහමකි (එහෙත් අතිධර්මය හදාරා නැති අයට පවා අවබෝධ කරගැනීමට පහසු වන අන්දමින් සකසා ඇතැයි සිතමි). යම් තැනක අපහදිලි බවක් ඇත්නම් කරුණාකර මා අමතන්න.

යමක් ස්පර්ශ කිරීම, ආක්‍රාණය කිරීම , සහ රස බැලීම ආදියේදී මෙන් නොව බාහිර ලෝකය (පදාර්ථ) හා සෘජුව ගැටීමක් හෝ ස්පර්ශයක් අපගේ ඇස්, කන් හා මනස සමග ඇති නොවේ.

අපගේ භෞතික ඉන්ද්‍රියන් පහෙන් බාහිර ලෝකය ඒ අයුරින්ම අත්දකින අතර අපගේ මනසින් අන්තර්ක්‍රියා කරන්නේ එම බාහිර ලෝකය ගැන අපගේම “සංජානනයන් (ප්‍රත්‍යක්ෂකරණවූ දේ) , විඳිමි, සැලසුම් සහ අපේක්ෂාවන් ” ය.

මේ කරුණු දෙක ගැන වැඩි විස්තර මතුවට ඉදිරිපත් කරන්නෙමු. එහෙත් මෙම ලිපියෙන් මනස හා සම්බන්ධව ධර්ම යනු මොනවාදැයි විමසා බලමු. ඉන් ඉහත දැක්වූ කරුණු දෙක ගැන මතු දිනක විමසා බැලීමට උපකාර වනු ඇති.

“අභිධර්මය - හැඳින්වීම” යටතේ මා ගෙනහැර දැක්වූවාසේ ඕනෑම කෙනෙකුට අභි ධර්ම සරලව අවබෝධ කරගත හැකි අන්දමට ඉදිරිපත් කිරීම මාගේ ඒකායන අභිප්‍රායයි. අපගේ ද්‍රව්‍යයමය භෞතික ලෝකය අවබෝධ කර ගැනීමේදී බුද්ධ ධර්ම, විද්‍යාවට (ක්වොන්ටම් යාන්ත්‍රණය) වඩා බෙහෙවින් ඉදිරියෙන් බව ඔබගේ අවධානයට විශේෂයෙන්ම ලක් කළ යුතුව ඇත. විද්‍යාව මෙතෙක් මනස ගවේෂණය කිරීම ගැන අවධානයක් යොමු කරවන්නැත.

2. භූමි තල 31 න් යුත් “මේ ලෝකයේ ” පැවැත්ම නඩත්තු (පවත්වාගෙන යන්නේ)

කරන්නේ “මේ ලෝකයේ ” පවතින **“දේ වල”** වලට අපගේ ඇති ඇලීම , බැඳීම යි. මෙහි **“ දේවල”** යයි සඳහන් වන්නේ රූප ය. (වෙනත් වචනයෙන් මෙසේ පැවසිය හැක:“මේ ලෝකයේ ” භූමි තල 31 පවත්වාගෙන යන්නේ “මේ ලෝකයේ ” පවත්නා රූප වලට අපගේ ඇති බැඳීමයි).

අපගේ මනස මෙම බාහිර රූප ස්පර්ශ කළ විට ආස්වාද යනුවෙන් හඳුන්වන, ඉතා සංකෘතික ප්‍රීතියක් ජනනය කරයි. **“ආස්වාද (මනසින් ගොඩ නගාගත් සුඛ) ආදිනව (අයහපත් ප්‍රතිඵල), නිස්සරණ (අත්හැරීම) ”** කියවන්න. මෙම ඉන්ද්‍රිය හැඟීම් ස්පර්ශයන් ප්‍රීති ජනක යයිද එසේම දිගු කාලීනව පවතියයිද (ඒවා ලබා ගැනීම පිණිස විඳින්නාවූ දුක නොසලකා හරියි) අප ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන නිසා කැමැත්තෙන්ම එම ඉන්ද්‍රිය සන්තර්පනයෙන් ලබන්නාවූ සුඛයට ආශා කරයි .

කෙසේ වෙතත්, හටගන්නා ඕනෑම රූපයක් අනපේක්ෂිත වෙනස්වීම් (විපරිණාම) වලට හා අවසානයේදී ජරාවට සහ විනාශයට භාජනය වේ, එය අනිවිච්ච ස්වභාවයේ පදනමයි.

3. වැඩි විස්තර සහිතව සාකච්ඡා නොකළ අනෙක් සාධකය වන්නේ, රූප වල සුවිශේෂ රටාව හෝ ගුණය (Texture බොහෝ විට යම් මතුපිටක ස්පර්ශයට දැනෙන ගතිය) පවත්නා විවිධ මට්ටම් හෝ ඝනත්වය යි.

මනුෂ්‍ය ලෝකයේ (භූමි තලයේ) සහ අපගේ භූමිතලයට පහලින් ඇති අනෙක් භූමි තලවල අප අත්දකින්නාවූ රූප ඝනත්වයෙන් වැඩිම රූප වේ, ඒවා **ධාතු** නමින් හැඳින්වේ. අපට ඉහලින් ඇති දේව භූමිතල වල ඇත්තේ අපගේ ඇසට නොපෙනෙන සියුම් **ධාතු** වේ. රූප ලෝකවල රූපී බුන්මයින් ට ඇත්තේ ඉතා සියුම් රූප වන **මහා භූත** වේ. එසේම අරූප ලෝකවල ඇත්තේ පදාර්ථ සෑදී ඇති කුඩාම ඒකකය වන **ශුද්ධාෂ්ටක යෙන් සකස්වූ භූත** (රූප) වල අංශු මාත්‍රයක් (හඳුය වන්නු පමනක්) පමනක් සහ වඩාත් සියුම්වූ **ගති** ය.

පහත සඳහන් ලිපිවල ඇති සංකල්ප නැවත විමසා බැලීමට ඔබ කැමැත්තක් දක්වන්නේ යයි සිතමි. “ නිවන හා සම්බන්ධව රූප යනු මොනවාද? ”, “පදාර්ථවල ආරම්භය- ශුද්ධාෂ්ටක”.

4. බාහිර ලෝකය අත් විඳින්නේ අපගේ භෞතික ඉන්ද්‍රියන් පහෙන් බව සම්ප්‍රදායානුකූල දැණීමයි. අප දෙනෙතින් දකි, දෙකතින් ශ්‍රවණය කරයි, නාසයෙන් අග්‍රණය කරයි, දිවෙන් රස දැනගනී එසේම අපගේ සිරුරෙන් වස්තූන් වල පහසු ලබයි.

යමෙක් අත් විඳින්නේ එපමනද? අවට ලෝකයෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම වෙන්වූ අන්ධකාර කුටියක සිටිනවා යයි උපකල්පනය කරන්න. ඒ සඳහා, ඇත අතීතයේදී භාවිතා කළ හුදකලා රැඳවුම යනුවෙන් හඳුන්වන යුද හමුදා දඬුවන් දීමේ ක්‍රමය එනම් යමෙක් සම්පූර්ණයෙන්ම වෙන්වූ අන්ධකාර කුටියක වරකට බොහෝ පැය ගනනක් රඳවා තැබීම මනා උදාහරණයකි.

එවැනිවිට ඛනිත ලෝකය අත් විඳිද? එසේය. ඔහුට/ඇයට බොහෝ දේවල් ගැන සිත යොමු කළ හැකිය: අතීතය සිහිපත් කළ හැකිය, අනාගතය ගැන සිතිය හැක, හෙතෙම ආ ගිය තැන් සිතා බැලීම ආදිය.

අත්විඳියෙන්ම අප මෙවැනි දේ ඕනෑම දිනයක කරයි, අතීතය සිහිපත් කිරීම පමණක් නොව සුදුසු අනාගත සිද්ධීන් ගැන පරිකල්පනය කිරීම සිදු කරයි.

5. අපගේ භෞතික ඉන්ද්‍රියන් පහට අමතරව ලබන්නාවූ ඉන්ද්‍රිය පහසු ලැබෙන්නේ සයවන ඉන්ද්‍රිය හැඟීම ගෙන එන මනසින්ය. යමෙක් ඛනිත ලෝකය ගැන සම්පූර්ණයෙන්ම අවධානයෙන් තොර වන්නේ මුලුමනින්ම සිහි විසංඥාවට පමණි. එසේනම් අපගේ මනසින් අත් විඳින්නාවූ රූප මොනවාද? බුද්ධ දේශනාවේ මෙම පාලි පාඨයෙහි සඳහන් ආකාරයට ඒවා **ධම්ම** වේ:

මනන්ත පටිච්ච ධම්මේච උප්පද්ධති මනෝ විඤනං,

ධම්ම මන ඉන්ද්‍රිය හා ගැටීම හෝ සම්බන්ධ වීම නිසා මනෝ විඤ්ඤාණය හට ගනී.

6. විවිධාකාර ඉන්ද්‍රිය ආදාන නිසා උදාවන විඤ්ඤාණ අභිධම්මයෙහි මෙසේ විස්තර කරයි:

කායන්ත පටිච්ච පොට්ඨබ්බ උප්පද්ධති කාය විඤනං,

ජිවිහන්ත පටිච්ච රස උප්පද්ධති ජිවිහා විඤනං,

ඝානන්ත පටිච්ච ගන්ධ උප්පද්ධති ඝාන විඤනං,

චක්ඛන්ත පටිච්ච රූපෙච උප්පද්ධති චක්ඛු විඤනං,

සෝතන්ත පටිච්ච සද්ද උප්පද්ධති සෝත විඤනං, සහ

මනන්ත පටිච්ච ධම්මේච උප්පද්ධති මනෝ විඤනං,

එහෙයින්, මනෝ විඤ්ඤාණය උදාවන්නේ මන ඉන්ද්‍රිය හා ධම්ම ගැටීමෙන් හෙවත් සම්බන්ධ වීමෙනි. ඒ අයුරින්ම වන්න රූප හෝ ආලෝකය වක්ඛු ඉන්ද්‍රිය (ඇස්) හා සම්බන්ධ වීමෙන් වක්ඛු විඤ්ඤාණය උදාවේ හෝ සද්ද රූප (ශබ්ද තරංග) සෝත ඉන්ද්‍රිය (කන) හා සම්බන්ධ වීමෙන් සෝත විඤ්ඤාණය උදාවේ.

කාය විඝ්ඤාණය උදාවන්නේ බොහෝ රළු පොට්ටබ්බ හෝ ධාතු නිසා ලබන පහසු හෝ ගැටීම් නිසා, සහ මනෝ විඝ්ඤාණය උදාවන්නේ අතිශය සියුම් ධම්ම හා ගැටීම නිසාය.

7. එහෙයින් අපගේ බාහිර ලෝකය හා ගැටීම් හෝ සම්බන්ධ සයාකාරය එම පහසේ හෝ ගැටීමේ රළුව මත වර්ග කළ හැක.

කය හා ගැටීම (පහස) මෙන්ම, රසය, සහ ගන්ධ රළු සම්බන්ධ හෝ ගැටීම් වේ; ඒවාට සෘජු පහස (පොට්ටබ්බ), මෙන්ම ඝන අංශුමය ද්‍රව්‍යය (රස හා ගන්ධ) හා ගැටීම් අඩංගු වේ.

දෘෂ්ටිය යනු ආලෝක අංශු (ෆෝටෝන Photons) භෞතික ඇස හා ඇතිවන අන්තර් ක්‍රියාවකි. 1920 මුල් කාලයේදී අයින්ස්ටයින් ,කොම්ටන් සහ අනෙක් අය ආලෝකය අංශුවක යයි තහවුරු කරනු තෙක් ආලෝකය අංශු වශයෙන් පවත්නා දෙයක් යයි විද්‍යාව සැලකුවේ නැත.

භෞතික විද්‍යාවේ භාෂාවෙන් ශබ්ද ෆෝනෝන්ස් වල ශක්තිය ආලෝක ෆෝටෝන්ස් වල අඩංගු ශක්තියට වඩා අඩු ප්‍රමාණයක් වේ. එහෙයින් ඒවා වඩාත් සියුම්ය.

8. ශරීරයේ ඉන්ද්‍රිය දැනීම පිළිබඳ මූල ද්‍රව්‍ය ඉහත සඳහන් ආකාරයට ක්‍රමයෙන් රළු බවෙන් අඩු වී යයි. කනේ ඉන්ද්‍රිය දැනීම පිළිබඳ මූල ද්‍රව්‍ය අපට පෙනෙන්නට ඇති කන් නොව කනෙහි ඉතා ඇතුළතින් පිහිටා ඇති බෙහෙවින් සංවේදී අවයව යක් බව සිහි යට ගත යුතුය.

බුද්ධ ධම්මයට අනුව (විද්‍යාවෙන්ද සනාථ කර ඇත) එකිනෙකට ප්‍රතිචාර දක්වන වස්තු දෙකක් අධිකව භාවිතයට ගන්නා විටදී පවා දීර්ඝ කාලයක් පැවතීමට නම් එම වස්තු වල ඝනත්වය සමාන විය යුතුය. නිදසුනක් වශයෙන් වානේ දුණ්ඩක් දැව දුණාඩක ඇතිල්ලු විට දැව දුණ්ඩ ඉක්මනින් ගෙවී යයි. එහෙත් වානේ දැඬ දෙකක් (හෝ දැව දැඬ දෙකක්) එකිනෙකට ඇතිල්ලුවත් තදබල භානියකින් තොරව ඒවා දිගු කලක් පවතී.

එහෙයින් පහසු, ගඳ සුවඳ , රස , දෘෂ්ටිය (පෙනීම) සහ ශ්‍රවණය (ඇසීම) සඳහා එම අනුපිළිවෙලට හේතුවන බාහිර බලපෑම් වන පහසු, රසයෙන් යුත් ද්‍රව්‍යය , ගන්ධ, ආලෝකය (ආලෝකය), ශබ්ද (ආහෝසය) සහ ඒවාට සංවේදී, සංජානනය කරන්නාවූ ඉන්ද්‍රියන් ද ඉහත දැක්වූ අනුපිළිවෙලටම රළු තත්ත්වයේ සිට සියුම් බවට ක්‍රමයෙන් පත්වේ.

9. ඉන්ද්‍රිය දැනීම පිළිබඳ මූල ද්‍රව්‍ය අතරින් **වඩාත් සියුම් ඉන්ද්‍රිය වන්නේ මොළය ඇතුළත පිහිටා ඇති “මන ඉන්ද්‍රිය” වේ.** එය බොහෝ විට thalamus, amygdala හෝ hippocampus යන මොළයේ කොටසක් අතරින් එකක් විය හැක. බුද්ධ ධර්ම යට අනුව මන ඉන්ද්‍රිය මොළය තුළ පවත්නා බවත් ඇසට හෝ කනට සමාන වන බව සඳහන්. වැඩි විස්තර මතුවට. ජනප්‍රවාදයේ එන තුන්වන ඇස මන ඉන්ද්‍රියයි. එය නලලට පිටුපසින් පිහිටා ඇති බව සඳහන් වේ.

මන ඉන්ද්‍රිය හා ගැටෙන්නාවූ රූප ශුද්ධාඡ්චක වලටත් වඩා සියුම් වන අතර තවමත් පවතින්නේ “ගනි” අවස්ථාවෙහිය, එහෙත් ඒවා ශුද්ධාඡ්චක බවට පරිවර්තනය වෙමින් පවතී. ඒවා අභිඥා ශක්තියෙන් දැක ගැනීමට තරම් රළු නොවන අතර අනෙක් රළු පංච ඉන්ද්‍රියන්ට ගෝචර වන්නේද නැත. එහෙයින් ඒවා **“අභිඥස්සං අප්පටිගාන් ධම්මායනන පරියපඤ්ඤා රූපං”**

මෙහි **“අභිඥස්සන”** යනු “දැකිය නොහැකි” සහ **අප්පටිගා** යනු “ ස්පර්ශ කළ නොහැකි හෝ ඉතා සියුම් උපකරණයකට වත් සංවේදී නොවන” යන්නයි. **“ධම්මායනන පරියපඤ්ඤා රූපං.”** යනු **ධම්මායනන** හෝ **මන ඉන්ද්‍රිය** මගින් පමණක් ස්පර්ශ කළ හැකි යන්නයි.

10. අංශු මාත්‍රයක් වන පදාර්ථ මූල ධර්මවන **ශුද්ධාඡ්චක, අවිජ්ජා** හේතුකොට හට ගන්නා මිනිසාගේ මූලික ගති සතර පදනම් කරගෙන, මනසින් නිර්මාණය කරන ආකාරය **“පදාර්ථ වල ආරම්භය - ශුද්ධාඡ්චක”** ලිපියෙහි සාකච්ඡා කළෙමු. **අවිජ්ජා** හේතුකොට හට ගන්නා මිනිසාගේ මූලික ගති සතර: **පඨවි** හා අනුරූපී තද ගතිය “දළ හෝ ගොරෝසු ගතිය”, **ආපෝ** හා අනුරූපී දියර ගතියට යොමු කරවන බැඳෙන ගතිය හෙවත් එකිනෙකට බැඳීම, තේපෝ හා අනුරූපී වන “ ගිහිගත් බව හෝ ශක්තිමත් ” යන අදහසින් තේපස් ගතිය, **වායෝ** හා අනුරූපී වලනය යන අදහසින් සැලෙන

ගනිය. මෙම භෞතික ද්‍රව්‍යයන්ට ඇති ආශාව හෙවත් තන්හාව නිසා තවත් ගති සතරක් හටගනී. යමක් ගැන අනිශයෝක්තියෙන් සිතීමට (වර්ණනා කිරීමට) අපගේ ඇති නැඹුරුව නිසා සතර මහා භූත යන්ගේ වෙනත් ප්‍රකාශන වශයෙන් තවත් ගනියක් වන “වර්ණ ” නිර්මාණය වේ. ඒ ආකාරයෙන්ම, තවත් ඒකක තුනක් වන ගණ්ධ, රස සහ ශ්‍රීජා නිර්මාණය වන්නේ ඒවායේ පහසු ලැබීමට හා තමා සන්තකව ආසන්නව (රස්ස) තබා ගැනීමට හා ඒවා ප්‍රති ජනනය කිරීමට ඇති අශාවට සමරූපී තන්හාව නිසාය.

11. මෙම වෙන්කළ නොහැකි ඒකක අට පදාර්ථ සේ හඳුන්වන දේ තෙක් ඝනීකරණය වීමට පෙර ඇත්තේ ගති වල ප්‍රාරම්භ අවස්ථාවයි, ගති වර්ධනය වී ශුද්ධාණ්ඩක අවධියෙහිවූ භූත හටගනී. මහා භූත හටගන්නේ භූත තව දුරටත් ඝනී කරණය වීමෙන්ය. ඔන්මයින්ගේ සියුම් රූප මහා භූත වලින් සමන්විතය.

රූප යන්ගේ ගති අවධිය - රූප වල මූලාරම්භය - ඒවාට මනෝ රූප යයිද කියනු ලැබේ. මේවා අප මහසෙහි මවා ගන්නා දේය. අපට අතීතයේ සිදුවීම්වල නොයක් දර්ශන සිතෙහි මවා ගත හැකිය, ඒවා මනෝ රූපය .

12. මහා භූත තව දුරටත් ඝනීකරණය වීමෙන් ධාතු හට ගනී. දේව ලෝක වාසීන්ගේ සිරුරු සෑදී ඇත්තේ සියුම් ධාතු වලිනි. අපගේ ශරීරමෙන්ම අප අවට ඇති ද්‍රව්‍යමය සියල්ල සෑදී ඇත්තේ ඝණ ධාතු වලිනි.

එහෙයින් සෑම ද්‍රව්‍යමය දෙයක මූලාරම්භය “ගති ” ය ! එහෙත් අපගේ ගති (සාමාන්‍ය මිනිසුන්ගේ) සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකට ශුද්ධාණ්ඩක වත් හට ගැනීමට තරම් ප්‍රමුඛ නොවේ. එහෙයින් අග්ගඥ සූත්‍රයේ සඳහන් වන පරිදි අපගේ ලෝකයේ පවත්නා භෞතික ඝන වස්තූන් නිර්මාණය වූ ආකාරය පැහැදිලි කර දීමට පෙර තව බොහෝ ධර්ම කොටස් අධ්‍යයනය කළ යුතුව ඇත.

13. ඇස දෘශ්‍ය තොරතුරු හෝ කණ ශබ්ද ලබා ගන්නා සේම, “මන ඉන්ද්‍රිය ” ධර්ම ග්‍රහණය කරයි. ධර්ම, ආලෝක හෝ ශබ්ද රූප වලට වඩා සියුම්ය. ඇත්තවශයෙන්ම, භෞතික ඉන්ද්‍රියන් පහම කටයුතු කරන්නේ ශුද්ධාණ්ඩක වලින් සමන්විතවූ ඝනවූ අංශු ඔස්සේ සම්ප්‍රේෂණය කරන්නාවූ සංඥා සමගය. එහෙත් ධර්ම යනු අප “පදාර්ථ” (ද්‍රව්‍යය) සේ හඳුන්වන්නාවූ දේට වඩා කුඩාවූ හුදු ශක්තිය පමණි. ඇත්තවශයෙන්ම බොහෝ භෞතික විද්‍යාඥයින් පවා ආලෝකය පදාර්ථ හෝ “අංශු” සේ නොසලකයි.

ආලෝක ටෝටෝන, ක්වොන්ටම් යාන්ත්‍ර විද්‍යාවට අනුව, ඇත්තවශයෙන්ම අංශු බව මම වෙනත් ලිපියක ලියන්නමි.

“පදාර්ථ වල ආරම්භය - ශුද්ධාඡ්ටක” ලිපියෙහි සඳහන් කළ ආකාරයට, එක් ආලෝක අංශුවක් (ටෝටෝන) පවා සකස් වී ඇත්තේ “ශුද්ධාඡ්ටක” අති විශාල සංඛ්‍යාවකිනි.

“ශුද්ධාඡ්ටක” නිර්මාණය කරන්නේ මනස මගිනි. ධම්ම “ශුද්ධාඡ්ටක” වල මුල් අවධිය වශයෙන් සැලකිය හැක. මේවා ඇත්ත වශයෙන්ම මනසෙහි ජවන චිත්ත මගින් නිර්මාණය කරන්නාවූ කම්මික ශක්ති පැකට්ටු වේ. මේවා උදාවන්නේ අපගේ ගති හේතු කොට ගෙනය. මනස හා පදාර්ථ අතර සම්බන්ධය මෙය වේ !

14. එහෙයින් අපගේ මනසට ද්‍රව්‍යයමය ලෝකය හා අන්තර්ක්‍රියා කිරීමට ඉන්ද්‍රිය සයම ඉඩ සලසයි. අප ඇත්තෙහිම ලෝක දෙකක් හා අන්තර්ක්‍රියා කරයි: ද්‍රව්‍යමය (භෞතික) ලෝකය සහ මනෝ ලෝකය හෝ මනෝ නලය.

සජීවී පුද්ගලයෙකුගේ පංචකණ්ඩ යෙහි ලෝක දෙකෙන්ම එන සංරචක ඇත. රූපකණ්ඩ නියෝජනය කරන්නේ ද්‍රව්‍යයමය ලෝකය හා අන්තර්ක්‍රියා වන අතර අනෙක් කණ්ඩ සතර වන වේදනා, සංඥා , සංකාර ,විඤ්ඤා මනෝ ලෝකය (මනෝ නලය) නියෝජනය කරයි.සෑම සජීවී පුද්ගලයෙක්ම පංචකණ්ඩ හා බැඳී ඇත. පංචකණ්ඩ යෙන් තොර සජීවී පුද්ගලයෙක් නැති බව බුදුන්වහන්සේ දේශනා කළ සේක. රූපකණ්ඩවල අඩංගු විවිධාකර රූප “ශුද්ධාඡ්ටක” මත පදනම් වේ.ධම්ම යනු මූලික වශයෙන් “ශුද්ධාඡ්ටක” අවධියට ඝනීකරණය නොවූ ශක්ති පැකට්ටුය.

15. ජවන චිත්තයෙහි පවතින මනස “ශුද්ධාඡ්ටක” නිර්මාණය කිරීම මූලින්ම ආරම්භ කරන්නේ ගති වැඩි දියුනු කිරීමෙනි. අසේවනා පවිචයා යටතේ ලිපියකින් මතුවට සාකච්ඡා කෙරෙන ආකාරයට යම් ගතියක් අනුව වැඩි වැඩියෙන් ක්‍රියා කරන්නේද එම ගතිය වර්ධනය වේ.

ගතියක් වර්ධනය වීම යනු ඇත්ත වශයෙන්ම කම්ම බීජ එක් රැස් වීමයි, එම කම්ම බීජ මනෝ නලයේ කම්ම නව තුල තැන්පත් වේ. මනස එවන් ගතියකට ග්‍රාහී අවධියක පවතී නම් යමෙකුගේ මනසෙහි එම ගති මතු විය හැක. එහෙයින් එය ස්වයංපෝෂිත ප්‍රතිචාර වලලූකි (Self feeding feed back loop).

මෙය විපස්සනාවට භාෂ්‍යය කළ යුතු වැදගත් කරුණකි. බේබද්දෙකු සුරා පානයට පොළඹෙන්නේ ඒ නිසාය හෝ සුදුවට ඇබ්බැහිවුවකු කැසිනෝ ෂලකට යාමට පෙළඹෙන්නේද ඒ නිසාමය. එවන් ගති නැති අයට එවන් පෙළඹවීම් ඇති නොවන්නේ මන ඉන්ද්‍රියේ ගැටීමට නැවත නැවත ආපසු එන අනුරූපී ධර්ම ඔවුන් සතුව නැති හෙයින්ය.

මෙයට අමතරව, “ජීවමාන ධර්ම” ලිපියෙහි සාකච්ඡා කරණ ආකාරයට එවන් ඕනෑම “නරක ගති” අඩු කර පියවර දෙකක ක්‍රමයකින් ක්‍රමයෙන් අත්හැර දැමිය හැක.

(i) අදාල ක්‍රියාවන් ආයාසයෙන් නවතා දැමීම සහ එම ගති ඇතිවලට හේතුවන ක්‍රියාවන් ගැන සවිඥානික සිතිවිලි ගොඩනැගීම

(ii) මෙම ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස බුද්ධ ධර්ම අධ්‍යයනය කිරීම. එක් ප්‍රධාන අංගයක් වනුයේ එම ක්‍රියාවන්ගේ ආදිනව ගැන මෙහෙහි කිරීම.

16. ධර්ම හටගන්නේ අප කරන්නාවූ කම්ම නිසා බව අවධාරණය කෙරේ. අප වඩ වඩාත් කම්ම එක්රැස් කරන්නේ නම් ඊට අනුරූපව ධර්ම වර්ධනය වී ගති බවට පත්වේ. ධර්ම යනු “දරා සිටීම”යි, යමෙක් දරා සිටින්නේ හෙතෙම කැමති දේ මෙන්ම තමා නිරතව සිටින දේය. යමෙක් “සුභබ ගති ” වඩයි නම් හෙතෙම දරා සිටින්නේ එයයි. එසේම *චුනි පටිසන්ධි* මොහොතේදී තම මනසට එන්නේද එයයි. එය ඊලඟ *භවය* තීරනය කර සුභබයෙකු ලෙස උත්පත්තියක් (*ජාති*) ලබා දෙයි.

17. කෙසේවෙතත්, “*ඉද්ධාජටක*” නිර්මාණය කිරීම පිණිස අනුක්‍රමිකව අඛණ්ඩව ගලා එන *චිත්ත චීථී* ට්‍රිලියනයක් (බිලියන දහසක්) අවශ්‍යය. එහෙයින් එය සාමාන්‍ය මනුෂ්‍යයෙකු අතින් සිදු නොවේ. ඒ සඳහා *ධ්‍යාණ* පමනක් නොව *සමාපත්තියට* සම වැදීමේ හැකියාවද අවශ්‍යය. *අනිඤ්ඤ* ශක්තිය ඇති අයට ඉතා ඉක්මනින් *සමාපත්තියට* සමවැදිය හැක.

ධ්‍යාණයක සිටින විට *චිත්ත* යනට පංච ඉන්ද්‍රියන් කරා යාමට පිලිවන, නිදසුනක් වශයෙන් බාහිර ශබ්ද ශ්‍රවණය කළ හැකිය.

යමෙක් *සමාපත්තියට* සමවැදී සිටින විට *ධ්‍යාණ* චිත්ත නොනැවතී අඛණ්ඩව දිගුකාලයක් පුරා ගලා යයි. එහෙයින් *පංචද්වාර චිත්ත චීථී* වලට ඒ අතර තුර දී

ක්‍රියාත්මක විය නොහැක.එමනිසා සමාපත්තියට සමවැදී සිටින විට බාහිර පරිසරය ගැන කිසිවක් නොදනී.

18. සමාපත්තියට සමවැදී සිටින විට *ධ්‍යාන චිත්ත* නොනැවතී ගලා යන නිසා සෑම නව *ජවන චිත්තයක්ම අසේවන පව්වයා* සහිත පෙර තිබූ චිත්තයට වඩා පුබලය.අපි මෙය පසුව වඩාත් විස්තරාත්මකව සාකච්ඡා කරමු.

අභිඥා ශක්තිය ඇති අයෙකුට භෞතික වස්තූන් පවා නිර්මාණය කළ හැක්කේ මේ ආකාරයටය: යමෙකුට මලක විත්‍රයක් මහසෙහි මවා ගත ඉන්පසු සෑම *ජවන චිත්ත* යක් මගින් වඩ වඩාත් *“ඉද්ධාජටක”* නිර්මාණය කර ඉතා සුලු මොහොතකින් සැබෑම මලක් නිර්මාණය කළ හැක.